

ВІСНИК *української громади в Хорватії* **VJESNIK** *ukrajinske zajednice u Hrvatskoj*

Загреб, 2013 - номер 28

Zagreb, 2013 - broj 28

**Українська громада Хорватії
приєднується до голосу українського народу**

Українська громада Республіки Хорватія

УКРАЇНЬСЬКА ГРОМАДА
МІСТА ЗАГРЕБА

Izdavač: **Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske**
Vidačevac: **Українська громада Республіки Хорватія**
Remetinečka cesta 79A, 10 000 Zagreb
Tel: 01/370-1939 ; Fax: 01/370-1936
e-mail: ukrajinskazajednica.hr@gmail.com
MB: 2331748 ; OIB: 35971824466
Žiro račun u Hypo Alpe-Adria banci: 2500009-1102188395
Uredništvo Vjesnika: **Svetog Roka 53A, 31 000 Osijek**
Tel: 098/ 1933-288 ; e-mail: vjesnikuz@gmail.com ; ISSN 1847-327X
"Vjesnik" je dvomjesečnik, izlazi šest puta godišnje
Naklada: **1200 primjeraka**
Tisak: **Grafika d.o.o., Strossmayerova 295, 31 000 Osijek**
Distribucija: **Predstavnik ukrajinske nacionalne manjine Grada Zagreba**

Za издавця: **Микола Застрижний**
За издавача: **Nikola Zastrizni**
Головний редактор: **Оксана Мартинюк**
Glavni urednik: **Oksana Martinjuk**
Редакція: **Борис Гралюк, Михайло Семенюк, Остап Филима, Марія Мелешко, Оксана Стурко і Віктор Филима**
Uredništvo: **Boris Graljuk, Mihajlo Semenjuk, Ostap Filima, Marija Meleško, Oksana Sturko i Viktor Filima**
Лектор хорватської мови: **Нівес Романек**
Lektor hrvatskog jezika: **Nives Romanjek**
Коректор: **Єсенка Миськів**
Korektor: **Jesenska Miššiv**
Дизайн та комп'ютерна верстка: **Назар Стурко**
Dizajn i kompjuterski prijelom: **Nazar Sturko**

ЗМІСТ - SADRŽAJ

НОВИНИ З ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ РЕСПУБЛІКИ ХОРВАТІЯ

NOVOSTI IZ DJELATNOSTI UKRAJINSKE ZAJEDNICE REPUBLIKE HRVATSKE

- 4 БОЖІЧНО ПИСМО КЛЕРУ I VJERNICIMA KRIŽEVAČKE EPARHIJE. *Nikola Kekić biskup križevački*
- 5 РІЗДВЯНЕ ПРИВІТАННЯ СВІТОВОГО КОНГРЕСУ УКРАЇНЦІВ. *Світовий Конгрес Українців. Євген Чолій*
- 6 Українська громада Республіки Хорватія приєднується до голосу українського народу. *Українська громада Республіки Хорватія. Микола Застрижний*
- 7 У Hrvatskoj obilježena 80. obljetnica Holodomora u Ukrajini
- 7 У Хорватії відзначена 80-а річниця Голодомору в Україні
- 8 У Загребі проведені заходи з відзначення 80-ї річниці Голодомору. *Славко Бурда*
- 9 У Вуковарі відзначена 80-а річниця Голодомору в Україні. *Тетяна Рамач*
- 9 У Šumeću obilježena 80. obljetnica Holodomora u Ukrajini. *Tomo Lučanović*
- 10 У Осієку відзначена 80-а річниця Голодомору в Україні. *Олеся Мартинюк*
- 10 Večer sjećanja na žrtve Holodomora u Slavonskom Brodu. *Nives Romanjek*
- 11 У Lipovljanima obilježena 80. obljetnica Holodomora u Ukrajini. *Ivan Semenjuk*
- 12 Стежками й дорогами, де проживають українці в Хорватії та Боснії і Герцеговині. *Михайло Семенюк*
- 14 Хороші гості у мене. *Тетяна Рамач*
- 15 Veleposlanik Ukrajine RH Oлександр Levčenko posjetio Općinu Lipovljane. *Ivan Semenjuk*
- 16 Osposobljavanje i integracija mladih pripadnika nacionalnih manjina. *Irena Semenjuk*
- 16 У Вуковарі проведений проект "Жінки-лідери в колективі". *Тетяна Рамач*

MEDIJI O NAMA

- 17 Hrvatska – Ukrajina, 22. obljetnica uzajamnog priznanja. *Borislav Stipić*
- 18 Međusobno priznanje Hrvatske i Ukrajine ili kako su nas približila slična povijesna iskustva. *Mladen Barać*
- 19 Hrvatska – Ukrajina. Prijateljska utakmica. *Hrvatski Nogometni Savez*

ВІСТІ З УКРАЇНИ

- 20 Новий рік на Майдані. *DW.DE*
- 21 VI. Središnja manifestacija Ukrajinaca u Hrvatskoj održana u Osijeku. *Tetjana Ramač*

DJELATNOST NAŠIH DRUŠTAVA - ДІЯЛЬНІСТЬ НАШИХ ТОВАРИСТВ

- 22 Концерт "Музичний оберіг" у Рієці. *Ольга Камінська*
- 23 Tuđem se učite, svoga se ne stidite. *Mirjana Has*
- 24 Članovi UKPD "Taras Ševčenko" iz Kaniže na brojnim nastupima. *Mirjana Has*
- 25 IX. Susreti Ukrajinaca Republike Hrvatske u Šumeću. *Tomo Lučanović*
- 25 Святий Миколай у Липовлянах. *Іван Семенюк*
- 26 Ukrajinci iz Lipovljana predstavili božićne običaje za program "Manjinski mozaik". *Ivan Semenjuk*
- 26 У Осієку Різдво зустріли з колядками. *Лідія Стурко*
- 26 "Чарівна ніч" у Осієку. *Веріца Пешо*

GLAZBENI KUTAK

- 27 Концертна бандура. *Віктор Камінський*
- 27 Koncertna bandura. *Marta Martinčić*

СЈЕЋАМО СЕ НАŠИH ПРЕДАКА - ПАМ'ЯТАЙМО НАШИХ ПРЕДКІВ

- 28 Sjećamo se naših predaka. *Tatjana Šagadin*
- 29 Пам'ятаймо наших предків. *Лідія Стурко*

UZ 100. OBLJETNICU PRVOG SVJETSKOG RATA

- 30 Hrvatske postrojbe u Prvom svjetskom ratu na ukrajinskim zemljama – Zakarpattju, Lemkivščyni, Volynji, Halyčyni i Bukovyni. *Boris Graljuk*

Na naslovnoj i na zadnjoj stranici: ZAGREB 2013. POTPORA UKRAJINSKOM NARODU I PRIDRUŽIVANJU UKRAJINE U EU

Ha obkladnici: УКРАЇНСКА ГРОМАДА ХОРВАТІЇ ПРИЄДНУЄТЬСЯ ДО ГОЛОСУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ЗАГРЕБ 2013 ПІДТРИМКА ЄВРОМАЙДАНУ

BOŽIĆNO PISMO KLERU I VJERNICIMA KRIŽEVAČKE EPARHIJE

HRISTOS RAŽDAJETSJA! – SLAVITE JEGO!

Braćo i sestre po Isusu Kristu, Božiću našem! Što bih vam poručio ovoga Božića i na kraju godine Gospodnje 2013.? Možemo li ove božićne dane provesti u radosti i veselju?

Naime, znamo kakvo je stanje u našem društvu. Dijagnoza je: teška bolest. Na ekonomskom planu na niskim smo granama grcajući u dugovima: kako država tako mnoge firme i pojedinci. Broj nezaposlenih svakoga dana sve je viši. Drugi pak rade, ali plaće za svoj rad ne dobivaju ili dobivaju s velikim kašnjenjem. Onima koji imaju sreću da su zaposleni država ili vlasnici firmi smanjuju plaću. Krizi nikad kraja. Živimo u globalnom svijetu i jedni o drugima smo ovisni. Ekonomska kriza u svijetu stoga i nas pogađa. No, jesmo li i mi sami krivi za stanje u kojem se društvo nalazi? Na tom polju najodgovorniji su oni kojima je narod svojim glasovima na određeno vrijeme povjerio vodstvo ove države. Ovu našu državu u pravilu trebali bi voditi najposobniji ljudi, a nikako ne samo oni po stranačkoj listi. Dokle god je tako "ne piše nam se dobro".

Svjedoci smo raslojavanja društva u pogledu čovjekove slobode i općih ljudskih vrijednosti. Ono što je jučer bilo temelj društva i obitelji, danas to mnogi dovode u pitanje držeći da je sve to konzervativno, nazadno, zastarjelo. Pojedinci su se grupirali u raznorazne udruge i društva vrlo agresivno nameću svoj pogled na svijet. U tome im uvelike pomažu i mnogi mediji, uvijek gladni senzacija. Oni mašu svojim idejama koje nazivaju naprednima i žestoko kritiziraju one čiji se svjetonazor s njima ne slaže niti se može slagati. Za takve naš Spasitelj Isus kaže: "Čuvajte se lažnih proroka..." (Mt 7,15).

Mladi, zbog nesigurne budućnosti, teško se odlučuju za brak. Mnogi pak brakovi, od kojih je većina na svečan način sklopljena u našim crkvama, nakon nekoliko godina zajedničkog života doživljavaju krah, postaju prave ruševine. Djeca iz takvih brakova najveće su žrtve lakoumnih i neodgovornih odluka svojih roditelja. Ipak, tu i tamo nađu se poneki bračni drugovi koji svoje pouzdanje staviše u Boga i svako svoje novorođeno dijete gledaju kao najveći dar Božji i njemu se zajedno neizmjereno raduju. Kad čovjek tako razmišlja, onda su mu sva vrata Božjega doma otvorena. Bog će se preko dobrih

ljudi za takve uvijek pobrinuti da imaju što jesti i piti, u što se zaodjenuti i kad odrastu da nađu posao. Takvi očevi i majke i njihova djeca nositelji su optimizma u ovom naraštaju koji je daleko od Boga.

Dok kao građani pripadamo ovom našem društvu, mi kao krštene osobe pripadamo i društvu duhovnog karaktera koje je osnovao Isus Krist, a to je njegova Crkva. Na ovim našim prostorima prema obrednoj pripadnosti djeluju Grkokatolička i Rimokatolička Crkva. Jedna Crkva u različitosti življenja vjere. Od kršćana se pak očekuje da budu svjetlo ovoga svijeta, da budu kao kvasac u tijestu, da budu preporoditelji i graditelji boljšega svijeta – onako kako su to bili prvi kršćani. A većinu u društvu čine kršćani. Međutim, to se u svakodnevnom životu ne vidi. Malo je onih koji svojim životom svjedoče svoju vjeru. Sveti Pavao, poznavajući čovjekovu narav sa svim njegovim slabostima, poziva mlitavog kršćanina: "Probudi se, ti što spavaš, ustani od mrtvih i zasvijetliće ti Krist." (Ef 5, 14)

U taj i takav svijet Bog Otac odlučio je poslati jedinorođenoga Sina svoga. On će preko izabranice Božje djevice Marije, po sili Duha Svetoga, uz svoju vječnu božansku narav, u Nazaretu primiti i našu ljudsku narav. Kao i svatko od nas razvijati će se devet mjeseci pod majčinim srcem i onda roditi. Nije se rodio u toplom roditeljskom domu u Nazaretu, u Galileji, nego u mjestu svojih ovozemaljskih predaka – u Betlehemu, u gradu Davidovu, malom mjestu pokraj Jeruzalema, u Judeji. Zašto baš u Betlehemu? Zato što je sam Bog u 8. stoljeću prije Krista to preko proroka Miheja navijestio: "A ti, Betleheme Efrato, najmanji među kneževstvima Judinim, iz tebe će mi izaći onaj koji će vladati Izraelom; njegov je iskon od davnina, od vječnih vremena" (Mih 5, 1). A da bi se to proroštvo ispunilo Bog se poslužio rimskim carem Augustom koji je baš u to vrijeme naredio da se u njegovom carstvu izvrši popis stanovništva. Tako će se Betlehem do kraja vjekova spominjati kao mjesto rođenja Isusa Krista, Boga i Čovjeka. Tom događaju uzradovahu se nebesa šaljući nad Betlehem korove anđela koji maloga Božića položenog u jaslje veličahu: "Slava Bogu na visinama! Mir na zemlji ljudima, miljenicima njegovim!" (Lk 2,14). Potaknuti anđelom Gospodnjim k Novorođenčetu pohitješe i pastiri.

Vodeni znakom na nebu – neobičnom zvijezdom, u Betlehem se uputiše i mudraci s istoka, ljudi od znanosti onih vremena, i pokloniše se novorođenom Kralju i kako to priliči uručiče mu darove: zlato, tamjan i smirnu.

A mi, braćo i sestre? Hoćemo li i mi do Betlehema da se poklonimo Božiću, da mu svoje dare prinesemo, da ga slavimo? Njegovo boravište je u našim crkvama, ali i u našim domovima. On, Božić, na otajstven način ponovno se svake godine rađa kako bi i sve nas potaknuo da se i mi ponovno rodimo, da opet postanemo djeca Božja. Ponovno se roditi znači obratiti se, početi živjeti novim životom kako to Bog od nas traži. Isus reče: "Ako se ne obratite i ne postanete kao djeca, nećete ući u kraljevstvo nebesko" (Mt 18, 3). Slaviti Božić samo s vanjskim obilježjima (nakićenom jelkom, darovima, jelom i pićem) pred Bogom nema nikakva značenja niti ikakvu korist za čovjeka. To dušu čovjekovu ne može ispuniti. U tome nema prave radosti. Božić se slavi hvaleći Isusa Krista u svetoj liturgiji i u drugim bogoslužjima, a to se jedino može ako čovjek ima mir u svojoj duši. A mir daje samo Bog koji je pun milosti i milosrđa prema grješnom čovjeku koji se za svoje grijehе iskreno kaje i od Boga kroz svetu tajnu ispovijedi traži oprostjenje. Bez Božjeg mira na zemlji, u srcima ljudi, ne može biti trajnog mira među ljudima i narodima. Zato psalmista kliče: "Samo je u Bogu mir, dušo moja, samo je u njemu spasenje. Samo je on hrid moja i spasenje, utvrda moja" (Ps 62, 1-2). Samo onaj kršćanin koji tako shvaća život moći će ovih božićnih dana, zajedno sa svojim najbližima i sa cijelom župnom zajednicom, Božiću klicati: Rođestvo tvoje, Hriste Bože naš, vozisja mirovi svjet razuma. V nem bo svjezdami služušćiji svjezdaju učahusja Tebe klanjatisja Solncu pravdi i Tebe vjedjeti s visoti vostoka. Gospodi, slava Tebje! A Bogomajku Mariju ovako veličati: Radujtesja vsi ljudije, radost s neba nam spada. S nami Bog zapjevajmo, Djevu čistu veličajmo. Naša radost i nada, radusja Djevo Marija. Veselaja nam novina, porodila Djeva Sina!

Ta radost koju samo Bog daje neka ispuni svakoga od vas, braćo i sestre, i neka vas u 2014. godini prati blagoslov Oca i Sina i Svetoga Duha.

Božić, 2013.

Nikola Kekić biskup križevački

Čestit Božić i sretna Nova 2014.godina!

**З Різдвом Христовим та
Новим 2014 роком!**

**Predsjednik Ukrajinske zajednice
Republike Hrvatske
Nikola Zastrižni**

РІЗДВЯНЕ ПРИВІТАННЯ СВІТОВОГО КОНГРЕСУ УКРАЇНЦІВ

Різдво Христове - це одне із найвеличніших свят для всіх християн, що ушавлює прихід у земний світ Сина Божого, духовно зміцнює нас, відроджує наші душі в любові і всепрощенні, додає віри в торжество добра над злом та вселяє в нас почуття надії на щасливе майбутнє. У цей день під святкові церковні дзвони ми віддаємо Ісусу Христу свою особливу шану, дякуємо за Його щедрі дари та просимо ласки для себе і своїх родин.

Вже понад тисячоліття світлий день Різдва Христового гуртує наш народ навколо єдиних християнських цінностей у хвилини радості і смутку.

Сьогодні погляди всієї міжнародної спільноти прикуті до подій в Україні: своїми широкомасштабними Євромайданами в Києві і по всій Україні український народ рішуче заявив про свій європейський вибір та виборює право жити в справді демократичній державі. Солідаризуючись з українцями в Україні, багатомільйонна українська діаспора на чолі зі Світовим Конгресом Українців проводить численні Євромайдани у всіх куточках світу та й далі буде твердо підтримувати прагнення своєї нації до кращого майбутнього.

Тому, згадуючи в своїх різдвяних

молитвах рідних і близьких, не забудьмо ж і наших братів і сестер в Україні та помолімося, щоб наша духовна Батьківщина пододала всі теперішні зовнішні і внутрішні негаразди, а її народ міг увійти до вільного кола європейських держав.

Нехай же Різдво Христове принесе в кожную українську родину мир, злагоду і достаток, а також згуртовує всіх українців світу та зміцнює у бажанні діяти разом.

Христос родився!

Славимо його!

**Світовий Конгрес Українців
Евген Чолій
Президент**

Світовий Конгрес Українців (СКУ) є міжнародною координаційною надбудовою українських громад у діаспорі, що представляє інтереси понад 20 мільйонів українців. СКУ об'єднує в своєму складі українські організації із 33 країн та підтримує зв'язки з українцями ще 14 країн. Заснований у 1967 р. як неприбуткова організація, у 2003 р. СКУ був визнаний неурядовою організацією у Економічній та соціальній раді Організації Об'єднаних Націй зі спеціальним консультативним статусом.

Українська громада Республіки Хорватія приєднується до голосу українського народу

Українська громада Республіки Хорватія приєднується до голосу українського народу і у цілому світі, висловлює свою рішучу підтримку українському народові і солідаризується з українським народом який мирними протестами на Євромайданах в Україні відстоює своє право жити в європейській та демократичній Українській державі.

Українська громада Республіки Хорватія рішуче засуджує застосування сили владних структур України проти українського народу на Євромайданах в Україні який мирним протестом відстоює своє право жити в європейській та демократичній Українській державі.

Владні структури України застосуванням сили проти українського народу і мирних демонстрантів на Євромайданах показують всьому світу свою неповагу до основ демократії та прав і свобод людини.

Українська громада Республіки Хорватія застерігає владні структури України від застосування сили проти українського народу і мирних демонстрантів на Євромайданах та закликає владні структури України прислухатись до вимог українського народу:

1. Негайне звільнення з в'язниці мирних демонстрантів Євромайданів
2. Припинення всякого тиску на громадянське суспільство, студентів і журналістів
3. Відповідне покарання всіх винних у грубих порушеннях прав людини у зв'язку з мирними протестами на Євромайданах

4. Заслуговуючі довіря дії у просуванні євроінтеграції України та підписання Угоди про асоціацію між ЄС і Україною

5. Чітка заява, що владні структури України не підпишуть угоду про вступ до Митного союзу.

Українська громада Республіки Хорватія закликає український народ до єдності і бажає здійснення прагнень нашого народу в Україні приєднатися до європейської сім'ї демократичних народів і жити у Європейській Україні.

Слава Україні!

Українська громада Республіки Хорватія
Микола Застрижний, голова
Український погляд
17 грудня 2013 року

Пісня єднання

На перехресті двох віків
Щаслива доля нас звела,
Із свіжим запахом вітрів
Тепло Європи принесла.
Ми гідно пронесемо стяг
Нашадків славних козаків,
В майбутнє поєднаєм шлях
З шляхом возз'єднаних братів!

Приспів (2 рази):

Єднання пісня Вкраїною лунає
Європи музика у серці задзвенить!
Ніяка сила нас не роз'єднає –
В родині славній українці
будуть жити!

Я рідну мову збережу
І мудре слово Кобзаря,
Все дітям-внукам розкажу,
Що каже істини зоря.
На знам'я здружених країн
Золоту зірку я додам:
Здійснилась мрія поколінь
На радість дітям і батькам.

Володимир Кубінський
м. Карловац, Хорватія 2013

U Hrvatskoj obilježena 80. obljetnica Holodomora u Ukrajini У Хорватії відзначена 80-а річниця Голодомору в Україні

Интерв'ю з головою Української громади Республіки Хорватія Миколою Застрижним

● Голова Української громади Республіки Хорватія Микола Застрижний

О.М. Голодомор в Україні – це геноцид, що вплинув на долю всієї нації, змінив мислення людей та знищив їхню гордість. Його масштаби і наслідки перевищили межі трагедії. Про штучно викликаний голод в Україні постійно говорять, українці намагаються донести світові те, що довгий час було мало відомим у громадськості, намагаються доказати, що Голодомор був задуманим злочином проти українців, який переріс в геноцид проти цілого народу. В якій мірі українці в Хорватії ознайомлені з цією темою і чи мають достатньо інформації, матеріалів та даних про Голодомор 1932-1933 років в Україні?

М.З. Українці в Хорватії ознайомлені з цією темою, але, я думаю, що недостатньо, тому що в колишній Югославії, як і в багатьох інших країнах, ця тема була мало відома або про неї замовчували. Про Голодомор було дуже мало інформації. Нинішні українці бажать знати більше про Голодомор в Україні 1932 -1933 років, особливо в цьому зацікавлені представники української національної меншини, предки яких переселилися до Хорватії більше, ніж 100 років тому.

О.М. Наскільки молодь українського походження в Хорватії виявляє зацікавленість у дослідженні та вивченні теми Голодомору?

М.З. Молоді люди українського походження зацікавлені цією темою, а також і іншими подіями, які відбулися в історії України. Наша молодь – це вже третє покоління українців на цих просторах. Інформацію вони здобувають у школі, де вивчають українську мову, історію та культуру України, в інститутах, у літніх школах, в товариствах, під час проведення маніфестацій, які організовує Українська громада Республіки Хорватія. Також вважаю, що діти та молодь мало знають і про війну в Хорватії.

О.М. Чи є в Хорватії емігранти з України, які були свідками Голодомору?

М.З. Я думаю, що в Хорватії немає живих свідків Голодомору. Наші предки переселилися ще до тих страшних подій, коли близько 8 мільйонів українців заморено голодом. Фахівці стверджують, що смерть від голоду є однією з найстрашніших смертей.

О.М. Голодомор до цих пір розглядають неоднозначно: як задуманий геноцид проти українського народу та з

іншого боку, як нещасний випадок чи випадкова трагедія. Яка позиція української національної меншини в Хорватії?

М.З. Представники української національної меншини в Хорватії, а також українська діаспора в світі, на основі доказів та документів і, як сказав Рафаель Лемків, автор визначення терміну “геноцид”, вважають що Голодомор в Україні був класичним геноцидом.

О.М. 2009 року українська національна меншина в Хорватії приєдналася до міжнародної акції “Незгасима свічка”. Хто був ініціатором відзначення річниці Голодомору на такому високому рівні?

М.З. Ініціатором міжнародної акції “Незгасима свічка” був Світовий Конгрес Українців, організація, яка об'єднує понад 20 мільйонів українців у діаспорі. В Хорватії ініціатором була центральна організація українців Хорватії - Українська громада Республіки Хорватія, яка також являється повноправним членом Світового Конгресу Українців. До акції приєдналися керівники українських товариств, представники рад української національної меншини на районному, обласному та державному рівні, а також члени українських товариств та шанувальники української культури.

О.М. В які міста Хорватії була принесена “Незгасима свічка”?

М.З. У рамках міжнародної акції “Незгасима свічка” 13 вересня 2009 року в хорватське місто Вуковар прибув символічний вогонь пам'яті і саме з міста-героя розпочав свою подорож. Після Вуковара Свічку прийняли члени української національної меншини в Славонському Броді, Липовлянах та Загребі.

О.М. Які організації, державні установи та хто з державних чиновників приєднався до акції і підтримував представників української національної меншини та допоміг донести світові правду про те, що сталося в “житниці Європи”?

М.З. До цієї події приєдналися представники різних організацій та державних установ. У проєкті брали участь тодішній Посол України в Республіці Хорватія Маркіян Лубківський, мер м. Вуковара, представники Рад та Координації української національної меншини в Хорватії, священники і багато інших представників різних організацій на державному рівні.

О.М. Запалюючи свічки в багатьох хорватських містах за жертв Голодомору, українці також запалили свічки на згадку про загиблих під час війни за незалежність Хорватії. Чи існує в тому зв'язок між двома народами, які свою незалежність виборили ціною життя?

М.З. Звичайно, Україна і Хорватія мають схожу історію. І хоч Україна набагато більша за своєю територією і кількістю населення, але ці дві країни мали подібні проблеми протягом своєї історії, наприклад, проблеми з сусідніми державами – Росією та Сербією.

Хорватія перемогла в кровопролитній війні та на основі своєї перемоги створила незалежну Хорватську державу. У війні за незалежність Хорватії брали участь і представники української національної меншини, чим ми пишаємося, а Хорватія нам за це вдячна. У тяжкі часи створення незалежної Хорватської держави, Україна надала велику підтримку Хорватії і одна з найперших країн, членів ООН,

визнала незалежність Республіки Хорватія.

О.М. Чи приймають участь у відзначанні Голодомору українські греко-католицькі церкви в Хорватії?

М.З. Так. Українські греко-католицькі церкви щороку в останню неділю листопада беруть активну участь у відзначанні річниць Голодомору. У церквах служать поминальні панахиди за жертвами Голодомору. Всі священники, вірники, представники української національної меншини відзначають страшний подій, організовуючи тематичні лекції, "круглі столи" тощо.

О.М. Як представники українських товариств відзначають річницю Голодомору в своїх осередках?

М.З. Всюди, де живуть українці, особливо там, де існують товариства, кожного року організовуються дискусії, лекції, покладання вінків, палення свічок, перегляд документальних фільмів про штучний голод, викликаний політикою насильницької колективізації в Україні, північному Кавказі та на території нижнього току річки Волги, де були населені етнічні українці.

О.М. Наскільки хорватська громадськість ознайомена з Голодомором в Україні?

М.З. Хорватська громадськість останнім часом ознайомена з Голодомором в Україні завдяки, перш

за все, українській національній меншині в Хорватії, Посольству України в Республіці Хорватія, кафедрі україністики філософського факультету Загребського університету, Хорватсько-українському товариству дружби, організації виставок, лекцій, а також книгам та перекладам на цю тему з української на хорватську мову.

О.М. Десять країн (США, Канада, Естонія, Аргентина, Австралія, Італія, Угорщина, Литва, Грузія та Польща) уже визнали Голодомор актом геноциду проти українського народу. Українська громада Республіки Хорватія звернулася до Хорватського Парламенту з проханням приєднатися до цих країн і визнати Голодомор в Україні 1932-1933 років актом геноциду проти українського народу. Чи можемо сподіватися, що Уряд Хорватії кваліфікує Голодомор геноцидом радянсько-комуністичного режиму проти українського народу?

М.З. Слід згадати, що Конгрес США в 1988 році перший офіційно визнав Голодомор 1932-1933 геноцидом проти українського народу і саме тоді розпочалося визнання геноциду найвищими установами та організаціями світу. На сьогоднішній день 25 парламентів та урядів світу визнали Голодомор геноцидом.

Українська громада РХ закликала ухвалити рішення щодо визнання Голодомору актом геноциду і вже

отримала підтримку від товариств ветеранів. Тому маємо надію, що Республіка Хорватія підтримає українців у цьому питанні.

О.М. Чи можемо сподіватися, що після вступу Хорватії до Європейського Союзу будуть створені передумови для скорішого вирішення таких процедур?

М.З. Так як багато країн з цього елітного кола уже визнали Голодомор геноцидом, сподіваємося, що Хорватія після вступу в ЄС приєднається до цих країн і офіційно визнає Голодомор актом геноциду.

О.М. Цього року Україна та інші країни світу відзначають 80-у річницю Голодомору. Як Українська громада РХ організує День пам'яті жертв Голодомору?

М.З. Українська громада РХ, як центральна організація українців у Хорватії, ініціюватиме відзначення цієї страшною події, яка сталася 80 років тому. Кожне українське товариство в своєму осередку організує відзначення 80-ї річниці Голодомору з відповідними програмами на згадку про дітей, жінок, чоловіків, які були заморені голодом. Як і кожного року, до відзначення приєднуються священники, керівники та представники української національної меншини на районному, обласному та державному рівні.

Розмову вела: Оксана Мартинюк
З хорватської мови переклала Лідія Стурко

У Загребі проведені заходи з відзначення 80-ї річниці Голодомору

18 листопада ц.р. відбулося відкриття фотовиставки про Голодомор на Філософському факультеті в Загребі. Виставку підготували студенти кафедри україністики Загребського університету – Клубу студентів україністики. Під час відкриття виставки був також показаний документальний фільм про події 1932-1933 років в Україні. У відкритті виставки взяв участь Посол України в Хорватії Олександр Левченко, який звернувся до присутніх зі словом про 80-ті роковини трагедії Голодомору. Виставку мали можливість побачити

широкі студентські кола, викладацький склад Загребського університету та хорватська громадськість.

У Загребі відбувся Вечір пам'яті жертв Голодомору 1932-1933 років в Україні

18 листопада ц.р. у популярній міській бібліотеці "Богдан Огризович" в Загребі відбувся Вечір пам'яті жертв Голодомору 1932-1933 рр. в Україні. Вечір був організований спільно Українською громадою міста Загреб, УКПТ "Кобзар" та Посольством України в Республіці Хорватія.

На вечорі виступили Голова Товариства "Кобзар" - заступник Європейського Конгресу Українців Славко Бурда, колишній Посол Республіки Хорватія в Україні Джуро Відмарович та Посол України в Хорватії Олександр Левченко.

Була вшанована пам'ять жертв Голодомору, донесена інформація про події 1932-1933 років та відзначення 80-х роковин Голодомору до широких кіл присутньої хорватської громадськості, представників Уряду РХ, міста Загреба, хорватських ЗМІ.

Славко Бурда

У Вуковарі відзначена 80-а річниця Голодомору в Україні

Серед найбільш трагічних сторінок історії українського народу особливе місце займає Голодомор 1932 - 1933 років - штучно створений більшовицьким режимом голод, від якого загинули мільйони українців. Внаслідок зумисних дій комуністичної влади впродовж декількох років Україна втратила близько 10 мільйонів життів.

З огляду на масштаби, жорстокість і цинізм здійснення Голодомору, історія сучасної Європи не має аналогів подібних злочинів. У мирний час і за сприятливих природно-кліматичних умов від голоду помирали мільйони людей.

Правда про злочин Кремля проти українського народу ретельно приховувалася. Навіть люди старшого покоління, яким вдалося пережити цю трагедію не наважувалися говорити про неї публічно. Лише із здобуттям Україною незалежності правда повернулася до пам'яті народу, стала його болем, реквіємом і, одночасно, символом незнищенності.

Щороку в четверту суботу листопада в Україні, що є Днем пам'яті жертв голодоморів, проходять масові заходи із вшанування пам'яті жертв Голодомору 1932-1933 років.

До цієї акції приєднуються

українці всього світу. Так, 23 листопада у місті Вуковар, яке розташоване на березі Дунаю, біля величного Хреста, пам'ятника загиблим за незалежність Хорватської держави, зібралися члени Українського культурно-просвітнього товариства ім. Івана Франка на чолі з головою Ради

української національної меншини м. Вуковара Марією Семенюк-Сімеунович, представниками української національної меншини Вуковарсько-сріємської області, району Богдановці, щоб відзначити 80-річчя Голодомору в Україні та запалити "Свічку пам'яті" жертвам злочину. До дорослих приєднався дитячий колектив товариства "Сонечко" зі своєю вчителькою Т. Рамач.

Після вшанування пам'яті жертв Голодомору біля величного Хреста, всі учасники акції зібралися у греко-католицькій церкві Христа Царя, де була організована виставка на тему "80-річчя Голодомору в Україні" та відслужена панахида по невинно загиблим. Службу Божу служив о. Володимир Магоч.

На завершення присутні послушали реферат, який підготувала проф. Т. Рамач зі своїми учнями про причини та наслідки геноциду 1932-1933 років в Україні. Усі присутні хвилиною мовчання вшанували пам'ять жертв Голодомору.

Тетяна Рамач

U Šumeću obilježena 80. obljetnica Holodomora u Ukrajini

Članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Andrij Peli" iz Šumeća zapalili su svijeće i minutom šutnje odali počast žrtvama Holodomora 1932.-1933. godine u Ukrajini. Učenici koji u školi izučavaju ukrajinski jezik i kulturu Ukrajine, pregledavali su fotografije tih strašnih godina i događanja. Svi zajedno pomolili su se za žrtve komunističkog režima i umjetno izazvane gladi.

Tema "Holodomor u žitnici Europe" nikoga ne ostavlja ravnodušnim, zato Ukrajinci žele svjedočiti svijetu istinu da se takve stvari nikada i nigdje ne ponove.

Tomo Lučanović

У Осієку відзначена 80-а річниця Голодомору в Україні

В Україні та багатьох країнах світу 23 листопада 2013 року були проведені жалобні заходи, загальнонаціональна хвилина мовчання та акція "Запали свічку пам'яті". Цілий світ відзначив 80-ту річницю Голодомору 1932-1933 років - День пам'яті жертв Голодомору. Під час голодомору, за офіційними даними, загинули більше 7 мільйонів, а за неофіційними - до 13 мільйонів жителів всієї країни. Крім Голодомору 1932-1933 років, в історії України були зафіксовані голодомори 1921-1923 та 1946-1947 років.

Українці Хорватії щороку

приєднуються до цієї акції та в своїх осередках, де діють українські товариства, запалюють "Свічку пам'яті" і моляться за жертви Голодомору. Як правило, в Греко-католицькій церкві Христа Царя в Осієку була відслужена панахида за жертвами Голодомору. Службу Божу та панахиду відслужив о. Любомир Стурко. У жалобному заході разом із священником та сестрами Василіянками взяли учать члени Українського культурно-просвітнього товариства ім. Лесі Українки з Осієка, а також усі вірники та шанувальники української культури.

Слід згадати, що цьогорічне вшанування пам'яті жертв Голодомору присвячене доброчинцям, відносно людям, які в той страшний час були здатні чинити добро, рятуючи від голоду співвітчизників у 1932-1933 роках. На щастя, навіть в найтяжчі хвилини багато українців не втрачали людяність і рятували інших від голодної смерті - роздавали, хліб, напували та зігрівали. Серед них - освітяни, лікарі, пересічні селяни, багатодітні матері. Саме таким людям віддали шану цього року українці з цілого світу.

Олеся Мартинюк

Večer sjećanja na žrtve Holodomora u Slavenskom Brodu

U petak, 22. 11. 2013. u prostorijama Radničkog doma u Slavenskom Brodu, članovi UKPD "Ukrajina" i brojni uzvanici, obilježili su 80-godišnjicu Holodomora – genocida nad ukrajinskim narodom, vrlo emotivnim susretom s uvažanim gostima iz Ukrajine i njihovim predavanjima.

U prigodi ove značajne obljetnice, a u okviru svoga boravka u Republici Hrvatskoj te Bosni i Hercegovini, Slavenski Brod je posjetila ugledna delegacija iz zapadne Ukrajine, s područja Ljivske oblasti u sastavu: prof. dr. Mykola Zymomrja, akademik, gosp. Ljubomyr Sikora i gđa Nadija Kozar,

voditeljica odjela za kulturu i turizam Drohobyčkog rajona.

Goste iz Ukrajine dočekali su i pozdravili g. Mihajlo Semenjuk, predstavnik ukrajinske nacionalne manjine Brodsko-posavske županije, koji je domaćin i glavni organizator njihove posjete na ovim prostorima, zatim gosp. Nikola Zastrižni, predsjednik Ukrajinske zajednice RH, gosp. Vlado Karešin, dopredsjednik Ukrajinske zajednice RH i predsjednik UKPD "Ukrajina". Cijeli program je s ukrajinskog jezika prevodio o. Nikola Stupjak, dekan slavonski. U ime Grada Slavenskog Broda, nazočne je pozdravio gosp. Hrvoje Andrić, zam-

jenik gradonačelnika.

Nakon predavanja u kojima je akademik Zymomrja rasvijetlio neke nepoznate činjenice iz ovog strašnog vremena staljinističkog terora nad ukrajinskim narodom, pozvao je sve nazočne na zajedničku molitvu za sve žrtve ove velike tragedije u kojoj je živote izgubilo oko 8 milijuna nedužnih ljudi, a zatim je otpjevana "Vičnaja pamjat".

Ostaje činjenica da se o ovoj tragediji naših predaka zna vrlo malo u Hrvatskoj, pa je o Holodomoru bilo više upita od strane novinara lokalnih medija. Ono što mi, članovi Ukrajinske zajednice u Republici Hrvatskoj možemo učiniti

kako bi informacije bile dostupnije široj javnosti jest upravo češće spominjanje ovog genocida nad ukrajinskim narodom. Sabor Republike Hrvatske još uvijek nije proglasio Holodomor kao genocid, a pripadnicima ukrajinske manjine to bi priznavanje ipak jako puno značilo, barem u smislu moralne potpore i suosjećanja.

Za sve stradale od 1932. do 1933. godine u Ukrajini, u subotu, 23. studenoga – kada se upravo toga dana u Ukrajini i cijelome svijetu gdje živi ukrajinska dijaspora obilježavala 80. obljetnica Holodomora, u grkokatoličkoj crkvi u Slavonskom Brodu održana je panahyda, koju je vodio o. Ivan Barščevski, vikar Slavonsko-srijemskog vikarijata, a zatim

je u organizaciji predstavnika ukrajinske nacionalne manjine na nivou Grada Slavonskog Broda gosp. Nikole Zastrižnog položen vijenac i zapaljene su svijeće kod spomenika palim vitezovima u Domovinskom ratu u kojemu je živote izgubilo i nekoliko članova naše Zajednice.

Nives Romanjek

U Lipovljanima obilježena 80. obljetnica Holodomora u Ukrajini

Članovi KPD Ukrajinaca “Karpati” iz Lipovljana, 27. studenog 2013. godine organizirali su obilježavanje 80. obljetnice Holodomora u Ukrajini. Zajedno s članovima Društva ovaj događaj obilježili su i gosti iz Ukrajine.

Ovu delegaciju sačinjavali su predstavnici grada Drohobyča, prof. dr. Mykola Zymomrja, ukrajinski pisac i profesor germanistike na nekoliko univerziteta u Europi, Ljubomyr Sikora, predsjednik “Bojkivskog etnološkog društva” i predsjednik Kreditnog društva “Bojkivščyna”, te Nadija Kozar, voditeljica odjela kulture i turizma grada Drohobyča.

Obilježavanje Holodomora održano je u sjedištu Društva, tzv. “Domivki”. Predsjednik KPD Ukrajinaca “Karpati” Lipovljani Ivan Semenjuk obrazložio je temu nazočnim gostima (predstavnicima općine Lipovljani, ravnateljici OŠ Josipa Kozarca Lipovljani, predstavnicima kulturnih udruga, Matice Hrvatske...) te

predstavio uvažene goste iz Ukrajine.

Obzirom da je izlaganje bilo na ukrajinskom jeziku, prevodio je g. Pavle Holovčuk.

Smatra se da je Holodomor najtragičniji događaj ukrajinskog naroda, kada je umjetnim izazivanjem gladi prouzročenim politikom prisilne kolektivizacije i represije staljinističkog režima umoreno na milijune Ukrajinaca. Ove godine se obilježava 80-godišnjica tog nemilog događaja. Suvremena europska povijest ne bilježi takve zločine. Istinu o ovom zločinu sovjetska vlast (vlast SSSR-a) je skrivala i o njoj se nije smjelo govoriti. Tek raspadom SSSR-a i osamostaljenjem Ukrajine, ovo zlodjelo pomalo izbija na vidjelo, počelo se prikupljanjem činjenica i istraživanjem ovoga zločina nad ukrajinskim narodom.

Godine 2008. u Ukrajini je izdana “Nacionalna knjiga sjećanja na žrtve Holodomora 1932. – 1933. godine u Ukrajini”, a izgrađen je i Memorijalni

kompleks sjećanja na žrtve Holodomora u Ukrajini.

Detaljnije o Holodomoru govorili su uvaženi gosti, a nakon dodatnih pitanja i razgovora, na kraju su svi zajedno izmolili molitvu za stradale žrtve Holodomora i zajednički otpjevali “Vičnaja pamjat”.

U prijedpodnevnim satima delegacija iz Ukrajine s organizatorom, g. Mihajlom Semenjukom, te predsjednikom KPD Ukrajinaca “Karpati” Lipovljani g. Ivanom Semenjukom bila je na prijemu kod novoizabranog gradonačelnika grada Lipika g. Vinka Kasana, gdje se između ostalog govorilo o daljnjoj suradnji gradova pobratima – Lipika i Drohobyča te približavanju ukrajinskog i hrvatskog naroda, koji imaju sličnu sudbinu. Nakon kratkog obilaska grada Lipika, zajednički je postavljen vijenac ispred spomenika Ivanu Franku u središtu Lipika, koji predstavlja glavnu poveznicu ova dva grada.

Ivan Semenjuk

U Kaniži obilježena 80. obljetnica Holodomora u Ukrajini

Svake godine krajem studenoga članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva “Taras Ševčenko” iz Kaniže uključuju se u obilježavanje godišnjice jednog od najtužnijih i najtragičnijih događaja u povijesti Ukrajine – Holodomora 1932.– 1933. godine. I ove godine u prostorijama Društva zapalili su svijeće i pomolili se za sve žrtve ovog strašnog zločina – genocida nad ukrajinskim narodom.

Mirjana Has

Стежками й дорогами, де проживають українці в Хорватії та Боснії і Герцеговині

Делегація з України разом з українцями Хорватії відзначили 80-у річницю Голодомору

● Славонський Брод, 22.11.2013.

Уже багато разів гостями української громади Хорватії були журналісти, культурні діячі, науковці, політики з України, які цікавляться життям закордонних українців. Саме зустрічі з ними додають натхнення та бажання представникам української національної меншини у збереженні національної ідентичності. Приїздили до Хорватії різні делегації з України, в складі яких були дуже цікаві люди.

Цієї осені відомі патріоти Карпатського краю України виявили бажання відвідати міста і села Хорватії та Боснії і Герцеговини, де проживають українці. Делегація з міста Дрогобич Львівської області прибула до Хорватії.

Члени делегації:

1. Зиморя Микола Іванович - літературознавець, критик, перекладач, педагог, доктор філологічних наук, професор, академік АН вищої школи України.

2. Сікора Любомир Миколайович - голова етнологічного товариства "Бойківщина", депутат Дрогобицької районної ради, голова комісії з питань культури,

3. Козар Надія Станіславівна - головний спеціаліст відділу культури і туризму Дрогобицької державної адміністрації,

4. Мочило Анатолій Васильович - водій.

Про приїзд поважних гостей сповістили керівників українських товариств і організацій, які діють в Хорватії та Боснії. Гості з України планували приїхати саме в той час,

● Баня Лука (БіГ), 23.11.2013.

коли цілий світ відзначає 80-у річницю Голодомору в Україні 1932-1933 років. Це була нагода запросити їх на спільне відзначення тих сумних подій, щоб вони своїми доповідями та знаннями збагачили проведення запланованих заходів.

Керівники української громади щиро відгукнулися прийняти та пригостити в своїх осередках гостей з України. Всім було приємно мати нагоду

почути рідне слово, цікаві вісті зі своєї прабатьківщини.

Уже в перший день приїзду, 22 листопада 2013 року, гості були присутні на відзначенні річниці Голодомору в місті Славонський Брод. На захід прибули члени Українського культурно-просвітнього товариства "Україна" зі Славонського Броду, а також багато хорватів, шанувальників української культури. Після закінчення тематичної частини вечора гості довго товаришували з членами українського товариства.

Другого дня вранці члени делегації з України вирушили до Баня Луки (Боснія і Герцеговина). У греко-католицькій церкві вони були присутні на Службі Божій та панасиді за жертвами страшного голоду. Українці з Баня Луки разом зі своїм парохом о. Мирославом

дуже гарно зустріли та пригостили гостей у приміщенні українського товариства "Тарас Шевченко". Гості, в свою чергу, провели цікаву доповідь про Голодомор в Україні.

Наступного дня разом з організаторами проф. Мирославом Бобриком і Степаном Гаврелюком члени делегації відвідали село Церовляни, де вірники святкували празник св. Йосафата, побували на Службі Божій. Після молитви вірники запросили гостей, чотирьох священиків та мирян на обід, який самі приготували. Після гарного сільського домашнього обіду організатори запропонували подорож по Боснії, де проживають українці. Так, поважні гості побували в селах Девятина, Хорвачани, Лишня та в містечку Прнявор. Ці місця цікаві тим, що саме туди із західної України 120 років тому прибули перші українці.

Місцеві українські священики розказали коротко гостям історію їхнього краю, а члени українських товариств "Іван Франко", Червона калина, "Тарас Шевченко" гарно

● Лінік, 27.11.2013.

● Церовляни (БіГ), 24.11.2013.

● Девятина (БіГ), 23.11.2013.

пригостили гостей та поспілкувалися з ними.

25 листопада вранці, попрощавшись із організаторами та новими друзями з Боснії, гості з України вирушили до Хорватії. Прибувши в столицю, місто Загреб, вони відвідали кафедру україністики Загребського філософського університету. Зустрів їх завідувач кафедри україністики професор, доктор філологічних та історичних наук Євген Пашенко.

Студентам україністики гості провели доповідь про Голодомор в Україні, розповіли про свою видавничу діяльність, внесок у розвиток культури, етнологічної праці та збереження традицій, культури, історії.

Післяобіду, прогулянку до центральної частини м. Загреб запропонував пан Борис Гралюк, бувший депутат Хорватського парламенту та один з найактивніших засновників Української громади Республіки Хорватія. Надвечір, о 18.00 годині, члени делегації мали зустріч з українцями та хорватами м. Загреб в приміщенні українського товариства "Кобзар". На зустрічі був присутній Посол України в РХ

Олександр Левченко. Усіх присутніх привітали організатор зустрічі, голова УКПТ "Кобзар" пан Славко Бурда та Його Екселенція Олександр Левченко. Українці Загреб розповіли про діяльність української громади Хорватії. Важливою темою зустрічі був Голодомор в Україні. Приємне спілкування продовжилось під час вечері, яку організували Українська громада міста Загреб та Представник української національної меншини міста Загреб.

Другого дня делегація з України, в супроводі українців зі Славонського Броду, вирушила до села Каніжа Бродсько-посавської області, де їх зустрів священник о. Микола Ступак. Греко-католицький священник з Каніжи показав гостям колекцію старих цікавих книг. Відвідавши Каніжу, де проживає велика кількість українців, гості вирушили до Славонського Броду, до о. вікара Івана Барщевського. Гостям дуже сподобалося спілкуватися з о. Барщевським, який також показав свою багату бібліотеку. Безліч старих книг... Усе цікаво... Хотілося б набагато довше лишитися тут, розглянути стародавні книги... та й о. Іван – жива

енциклопедія... але немає часу, потрібно їхати далі... до Вуковара.

Ось і Вуковар. І в цьому місті українців зустріли гарно. Українці з Вуковара показали майбутній культурний центр українців Хорватії. Прогулянку по місту організували гостям члени Українського культурно-просвітнього товариства ім. Івана Франка з Вуковара. Усі разом відзначили 80-у річницю Голодомору в Україні. Гості провели доповідь про страждання українського народу, потім були цікаві розмови, емотивні спогади про трагедії українців і хорватів цього краю... Лунала і пісня... стародавня, яку принесли з собою на ці простори прадіди. Були і сльози, але й відверті усмішки та подяка гостям за їхнє паломництво по стежкам першої хвилі української еміграції на теренах колишньої Югославії.

Переспавши у Вуковарі, гості попрощалися з провідниками української культури пані Марією Семенюк, паном Василем Ворасом та іншими, тому що їх чекала дорога до міста Ліпик, яке віддалене від Вуковара 250 кілометрів. Саме в хорватському містечку Ліпiku колишній лікувався велетенський української літератури Іван Якович Франко. У Ліпiku зустрів гостей та гарно привітав мер м. Ліпика Вінко Касана. Приємно було відчутти, що пан Вінко шанує українську культуру, цікавиться подіями в Україні. Усі разом відвідали пам'ятник Івана Франка в місцевому парку. А після смачного обіду, який організував мер міста, члени делегації поїхали до містечка Липовляни, де проживає чимала кількість українців і уже більше двадцяти років діє Культурно-просвітнє товариство українців "Карпати".

У Липовлянах їх також гарно зустріли. Один із членів делегації пан Микола знайомий з Павлом Головчуком із Липовлян, саме він був упорядником перших двох книг Павла Головчука. Їхня зустріч через багато років була дуже емотивною. Друзі мали бажання розмовляти годинами, але часу було мало. Усі разом вирушили до церковної

● Загреб, 25.11.2013.

● Липовляни, 27.11.2013.

домівки, де зібралися українці, хорвати, чехи, словаки... Привітав присутніх п. Іван Семенюк, голова місцевого українського товариства "Карпати". Тема зустрічі була Голодомор... Цікаві розповіді, цікаві запитання... Потім розмови про Україну, життя, працю... А після офіційної частини – старі українські народні пісні у виконанні

українців з Липовлян для дорогих гостей.

Виморені, з великою кількістю вражень, гості вирушили на спання по хатах місцевих патріотів. Ніхто іще довго не лягав спати, хотілося довго розмовляти, але очі почали закриватися... потрібно було дуже рано вставати... Україна їх чекає.

Вранці українці Хорватії прощалися зі ширими патріотами з України. Вирушили до Славонського Броду забрати забуті речі, а потім - на автошлях. Щирі поцілунки... Прощальні слова... Сльози... Побажання щасливої дороги. 28.11.2013. Члени делегації за сім неповних днів проїхали 1250 кілометрів по місцях, де проживають українці.

Вони привезли і поділили 450 українських книг. Дарували всім, хто хотів. На жаль, традиція читання книг тепер не в моді. В основному, лишали книги священикам та людям старшого віку. Можливо, ці книги пригордяться і майбутнім поколінням.

Перед від'їздом гості щиро дякували людям, які тепло їх прийняли у своїх домівках і товариствах. Також щиро дякували за подарунки, особливо книги. Обіцяли перечитати всю подаровану літературу та написати відгуки і надіслати публікації своїм новим друзям в Хорватію та Боснію. Всюди, де гості перебували, вони відчували повагу, любов, віру і надію в нову, кращу Україну.

Михайло Семенюк
Славонський Брод,
листопад 2013

Хороші гості у мене

Делегація з України відвідала українців у Вуковарі

26 листопада 2013 року гостями Українського культурно-просвітнього товариства ім. Івана Франка з Вуковара була делегація з України у складі професора, доктора філологічних наук, завідувача кафедри германських мов і перекладознавства Дрогобицького державного педагогічного інституту Зимопрі Миколи Івановича, голови етнологічного товариства "Бойківщина" Сікори Любомира Миколайовича та головного спеціаліста відділу культури і туризму Дрогобицької адміністрації Козар Надії.

Прибувши до Хорватії на

запрошення Представника української національної меншини Бродсько-посавської області Михайла Семенюка у рамках проекту "Хорватія-Україна, діалог двох культур", гості виявили бажання відвідати товариство в Хорватії, яке носить ім'я їхнього земляка, людини з великої літери, генія української поезії – Івана Яковича Франка.

У Вуковарі гостей зустріли голова Ради української національної меншини м. Вуковара Марія Семенюк-Сімеунович, голова УКПТ ім. Івана Франка Василь Ворас та заступник голови українського товариства

Тетяна Рамач. Впершу чергу гостей ознайомили з найважливішим і найбільшим проектом товариства - будівництвом Українського дому. Після організаційних питань гостям запропонували екскурсію по місту, яке найбільше постраждало під час війни. Неймовірні враження в гостей лишилися після відвідування Меморіального цвинтаря Вітчизняної війни та Овчари. Вшановуючи пам'ять загиблих, серед яких були і українці, учасники від імені українців Вуковара та Дрогобича поклали вінки до пам'ятника, разом помолилися та лишили записи у книзі відгуків.

Після відвідування греко-католицької церкви Христа-Царя, гостей щиро зустріли члени Українського культурно-просвітнього товариства ім. Івана Франка. Теплі посмішки, цікава розмова, весела та сумна українська пісня об'єднали всіх присутніх у велику та дружню родину.

Наприкінці зустрічі, ознайомившись з успіхами і проблемами громадського життя товариства, делегати з України зобов'язалися по можливості фінансово допомогти у завершенні будівництва українського культурного центру.

Тетяна Рамач

Veleposlanik Ukrajine RH Oleksandr Levčenko posjetio Općinu Lipovljane

Oleksandr Levčenko, veleposlanik Ukrajine u Republici Hrvatskoj, 12. studenog 2013. godine službeno je posjetio Općinu Lipovljani. Tijekom posjeta sastao se na radnom sastanku s Marijom Ribarom, načelnikom Općine Lipovljani i njegovim zamjenikom Tomislavom Lukšićem, sa suradnicima, a nakon toga je posjetio Osnovnu školu Josipa Kozarca u Lipovljanima, u kojoj je učenicima koji uče ukrajinski jezik održao predavanje o povijesti Ukrajine i 14 stoljeća dugačkoj povijesti Slavena.

Pripadnici ukrajinske nacionalne manjine u Lipovljanima jedni su od najbrojnijih, među 13 različitih nacionalnih manjina, koliko ih složno živi na području općine Lipovljani. Stoga i ne čudi službeni posjet veleposlanika Oleksandra Levčenko sredini u kojoj Ukrajinci imaju dobro organizirano Kulturno-prosvjetno društvo i gdje sva djeca, a posebno ona ukrajinskih korijena, imaju mogućnost u osnovnoj školi učiti ukrajinski jezik. Također, vjernici ukrajinske nacionalne manjine imaju svojeg župnika i grkokatoličku župnu crkvu u kojoj mogu održavati vjerske i tradicijske običaje.

Polaznicima ukrajinskog jezika u OŠ Josipa Kozarca veleposlanik Ukrajine RH Oleksandr Levčenko održao predavanje o Ukrajini

Jednosatno školsko predavanje s temom o 14-stoljetnoj povijesti Slavena, njihove opstojnosti i širenja, o povezanosti Hrvata i Ukrajinaca te povijesti nastajanja Ukrajine učenicima ukrajinskog jezika, ali i ostalim nazočnima u Osnovnoj školi Josipa Kozarca u Lipovljanima, održao je Oleksandr Levčenko, veleposlanik Ukrajine u Republici Hrvatskoj. Predavanje je održano u okviru službenog posjeta ukrajinskog veleposlanika Općini Lipovljani.

Visokog gosta i dužnosnike Općine Lipovljani, te predstavnike Kulturno-prosvjetnog društva Ukrajinaca "Karpati",

Veleposlanik Ukrajine Oleksandr Levčenko do sada je već nekoliko puta boravio u Lipovljanima, no ovaj službeni posjet prvi je u novom, drugom mandatu g. Marija Ribara. Cilj posjeta je bio stvaranje i proširivanje kulturnih, obrazovnih i gospodarskih veza između Ukrajine i Hrvatske.

Pred zgradom Općine Lipovljani, Mario Ribar sa suradnicima dočekao je veleposlanika Oleksandra Levčenko, koji je došao u pratnji Oļihe Ros, atašea za kulturu Veleposlanstva Ukrajine u Republici Hrvatskoj. U općinskoj vijećnici domaćin Mario Ribar predstavio je svoje suradnike. Na radnom sastanku bili su prisutni: Tomislav Lukšić, zamjenik načelnika Općine Lipovljani, Anka Doležal, predsjednica Općinskog vijeća Općine Lipovljani, Ivan Slota, općinski vijećnik, Mirko Fedak, predstavnik ukrajinske nacionalne manjine u Županijskom vijeću SMŽ, Ivan Semenjuk, predsjednik KPDU "Karpati", Ivanka Slota, predstavnica ukrajinske nacionalne manjine Općine Lipovljani, Roman Ovad, član "Karpata" iz Lipovljana i stručni suradnik Općine za prostorno planske poslove.

U jednosatnom radnom sastanku dotaknuto je više tema o gospodarskim prilikama u Hrvatskoj i Ukrajini, trgovinskoj razmjeni, nedavno održanom gospodarskom forumu i mogućnostima kulturne, a potom i gospodarske suradnje.

Predstavnici Kulturno-prosvjetnog društva Ukrajinaca "Karpati" upoznali su prisutne o kontaktima s čelnim ljudima iz grada Husta u zapadnoj Ukrajini te zajedno s općinom Lipovljani inicirali pokretanje suradnje između Lipovljana i Husta. Veleposlanik Ukrajine Oleksandr Levčenko, u grad Hust uputit će pismo namjere o pokretanju kulturne i gospodarske suradnje s inicijativom iz Lipovljana.

Čelnici općine Lipovljani i veleposlanik Oleksandr Levčenko izmijenili su prigodne poklone, a nakon radnog sastanka, veleposlanik Ukrajine svoj boravak u Lipovljanima nastavio je obilaskom Osnovne škole Josipa Kozarca i predavanjem učenicima ukrajinskog jezika.

U Osnovnoj školi Josipa Kozarca dočekala je ravnateljica Mirjana Faltis i u svom uredu upoznala s ovom osnovnoškolskom ustanovom. Posebnost škole je učenje stranih jezika, pa uz obvezni engleski i njemački jezik, kao izborni predmeti učenicima se nudi učenje češkog, slovačkog i ukrajinskog jezika po modelu C, za sve zainteresirane učenike.

Ta činjenica je posebno razveselila Oleksandra Levčenko, koji je i sam bio profesor i ravnatelj gimnazije u Kyjivu. Za njega školsko zvono, koje se oglasilo upravo kad je on ulazio u ravnateljčin ured, ima posebno značenje i težinu.

Ukrajinskog veleposlanika s radošću je dočekalo i devet učenika osnovne škole koji uče ukrajinski jezik i kulturu Ukrajine, zajedno s učiteljicom Tatjanom Lasek Žagar, profesoricom ukrajinskog jezika koja je rođena i odrasla u Lipovljanima, a studirala u Ukrajini.

Recitacijom, predstavljanjem osnovnih ukrajinskih riječi i pjesmicama iz redovnog nastavnog gradiva, učenici iz Lipovljana dočekali su veleposlanika Oleksandra Levčenko. On ih je toplo pozdravio, a potom im održao predavanje iz povijesti Slavena i Ukrajine. Na kraju predavanja učenici su mu zahvalili, a on ih je nagradio prigodnim poklonima.

Veleposlanik je izrazio zadovoljstvo viđenim, pohvalio učiteljicu i djecu te metode rada u učenju ukrajinskog jezika.

Ivan Semenjuk

Osposobljavanje i integracija mladih pripadnika nacionalnih manjina

Marija Bistrica, 19. – 21. prosinca 2013. godine

Od 19. do 21. prosinca 2013. godine održan je seminar u Mariji Bistrici s temom: “Osposobljavanje i integracija mladih pripadnika nacionalnih manjina.” Predložena sam od strane Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske da budem predstavnica ukrajinske nacionalne manjine na tom seminaru, koji je organizirala Vlada RH, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina. Sudionici seminara bili su predstavnici albanske, talijanske, romske, mađarske, češke, makedonske, slovenske, srpske i ukrajinske manjine.

Seminar je otvorio 19. prosinca Alen Tahiri, organizator. Nakon toga, svi smo se međusobno predstavili i rekli iz koje smo zajednice došli. Bahrija Sejfić, pomoćnica ravnatelja Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, održala je predavanje s temom: “Sustav zaštite prava nacionalnih manjina u

RH.” Na drugom predavanju, Nada Jakir iz Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta govorila je o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina. Treće izlaganje je bilo na temu diskriminacije među nacionalnim manjinama nakon čega je uslijedila rasprava. Svi smo trebali napisati i izložiti potrebe mladih u svojim nacionalnim manjinama. Neke smo potrebe imali zajedničke, dok su se druge razilazile. Nakon izlaganja, javljali smo se za riječ. Naime, većina predstavnika nacionalnih manjina izjavila je kako imaju problema s edukacijom mladih naraštaja, pa sam ja objasnila situaciju s našim ljetnim školama ukrajinskog jezika i važnost odlaska u matičnu zemlju na takvu edukaciju. Navela sam vlastiti primjer –najviše znanja stekla sam upravo odlaskom u Ukrajinu.

U petak, 20. prosinca, Mario Bajkuša iz Foruma za slobodu odgoja, održao je

predavanje o tome kako se pišu projekti, te kako ćemo mi mladi, u našoj zajednici pokrenuti jedan takav. Nakon toga Vojislava Tomić iz Vijeća Europe govorila je o mladima u kontekstu Europe, te o dokumentima Vijeća Europe. Na kraju predavanja priredila je kviz na kojemu je moja grupa pobijedila, a za nagradu smo dobili knjigu.

U subotu, 21. prosinca, Mario Bajkuša nam je dao zadatak da sami napravimo svoj projekt koji će biti u skladu sa svim onim o čemu je on prethodni dan govorio. Nakon što smo napisali projekt, morali smo izložiti svoj rad u samo dvije minute. Sve je prošlo odlično i jako sam zadovoljna iskustvom koje sam stekla na seminaru, a koje će mi biti korisno za daljnje sudjelovanje u manjinskom životu.

Irena Semenjuk

У Вуковарі проведений проект “Жінки-лідери в колективі”

У рамках проекту “Жінки-лідери в колективі”, який фінансує Уряд з прав людини та національних меншин Республіки Хорватія, у Вуковарі 25 жовтня 2013 року проведена лекція про необхідність включення жінок в політичні та громадські структури і, впершу чергу, жінок, які представляють національні меншини. Проект проводила Об'єднана районна рада. Цей цікавий проект складався з трьох модулів, перший з яких представляв рівноправність статей у законодавчих та інституційних структурах. Мета проекту - підвищення свідомості жінок, необхідність їхньої присутності та активності в суспільстві, а також зміна діючих стереотипів, якими вони керуються.

Модераторами проекту були секретар ООР і керівник проекту Драгана Єцков та її співпрацівник Вінко Лазіч.

Від української національної меншини Республіки Хорватія на лекції були присутні голова Ради української національної меншини м. Вуковара Марія Семенюк-Сімеунович та заступник голови Українського культурно-просвітнього товариства ім. Івана Франка Тетяна Кочнева-Рамач.

Цікаві теми, які були представлені в рамках проекту, дають можливість представникам національних меншин розвивати діяльність у своїх культурних товариствах, зберігати національну ідентичність та на вищому рівні презентувати свою національну культуру.

Тетяна Рамач

Hrvatska – Ukrajina, 22. obljetnica uzajamnog priznanja

U povijesti dviju srodnih i prijateljskih država Republike Hrvatske i Ukrajine iznimno važni datumi međusobnih međunarodnih priznanja, potvrda su dugogodišnjih povijesnih i kulturnih veza i prijateljstva koji sežu daleko u prošlost.

○ Otvorenje izložbe "Ukrajina – Tradicija – Transformacija": Nikola Zastrižni, Ivan Stipić, Olga Ros, Jesenka Miškov, Jurij Lysenko i Hrvoje Andrić.

● Tematska tribina: Nikola Zastrižni, Mladen Barać, Jurij Lysenko i Jesenka Miškov.

SLAVONSKI BROD - U Gradskoj knjižnici sinoć je svečano obilježena 22. obljetnica uzajamnoga priznanja Republike Hrvatske i Ukrajine. Tom prigodom u predvorju Knjižnice otvorena je izložba fotografija "Ukrajina – Tradicija – Transformacija", nakon čega je, u Velikoj dvorani, održana tematska tribina.

Osim Lysenka, u programu otvorenja izložbe sudjelovali su i ataše za kulturu Veleposlanstva Ukrajine u RH Oljha Ros, zamjenik gradonačelnika Slavonskog Broda Hrvoje Andrić i ravnatelj Gradske knjižnice Slavonski Brod Ivan Stipić.

Cijeli program, dakle i otvorenje

jine, potvrda su dugogodišnjih povijesnih i kulturnih veza i prijateljstva koji sežu daleko u prošlost. Kroz cijelo ovo razdoblje neovisnosti nastavljena je intenzivna suradnja na svim poljima – rekla je Miškov.

Na tribini su izlagali predsjednik Ukrajinske zajednice RH i predstavnik ukrajinske nacionalne manjine na nivou Grada Slavonskog Broda Nikola Zastrižni, znanstveni novak na projektu Domovinski rat, iz Hrvatskog povijesnog instituta, Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje Mladen Barać, i savjetnik Veleposlanstva Ukrajine u RH Jurij Lysenko.

Među ostalima, gosti programa bili su, u ime Grada Slavonskog Broda Hrvoje Andrić, zamjenik gradonačelnika i Davor Rogić, pročelnik Upravnog odjela za lokalnu samoupravu, zatim Vlado Karešin, dopredsjednik Ukrajinske zajednice RH i predsjednik Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Ukrajina" iz Slavonskog Broda; Mihajlo Semenjuk, predstavnik ukrajinske nacionalne manjine Brodsko-posavske županije; Željko Koropatnicki, predstavnik ukrajinske nacionalne manjine Općine Bebrina; Željko Has, predsjednik Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Taras Ševčenko" iz Kaniže; o. Ivan Barščevski, grkokatolički župnik brodski i vikar slavonsko-srijemski te o. Nikola Stupjak, grkokatolički župnik iz Kaniže i dekan slavonski.

Glazbeni program

U glazbenom dijelu programa, pod vodstvom dirigentice Sanje Stičinski, sudjelovao je Mješoviti pjevački zbor UKPD "Ukrajina" te, pod ravnanjem Karla Đurića, Hrvatsko pjevačko

● Mješoviti pjevački zbor UKPD "Ukrajina" – Slavonski Brod.

Izložba

Navedenu izložbu, Veleposlanstvo Ukrajine u Republici Hrvatskoj organiziralo je u suradnji s Ukrajinskom zajednicom RH, Etnografskim muzejom Zagreb, Institutom kolekcionarstva narodnih umjetnina i Nacionalnim muzejom iz Ljviva (Ukrajina), a prvi put bila je postavljena u Etnografskom muzeju Zagreb, u programu "Noć muzeja" 2011. godine.

Na fotografijama su prikazani izvorni etnografski materijali Ukrajine i njihova suvremena transformacija u današnjem svijetu pa, kao takva, ova zanimljiva putujuća izložba predstavlja susret ukrajinske ruralne tradicije i tamošnje urbane modernosti.

Autorica idejnoga projekta je Jaryna Vynnycka, autor fotografija Oleksandr Pozdnjakov, a izložbu je otvorio Jurij Lysenko, savjetnik u Veleposlanstvu Ukrajine u RH.

izložbe i tribinu, moderirala je viša kustosica Muzeja Brodskog Posavlja u mirovini Jesenka Miškov. Prilikom otvorenja izložbe Miškov je na velikoj pomoći oko postavljanja ove izložbe posebno zahvalila Tatjani Melnik, iz Hrvatskog instituta za povijest, Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje u Slavonskom Brodu.

Tribina

Nastavljajući program tematskom tribinom, Miškov je podsjetila na 5. prosinca 1991. godine kada je Hrvatski sabor priznao neovisnost Ukrajine te 11. prosinca 1991. kada je Ukrajina, kao prva država – članica Ujedinjenih naroda priznala neovisnost Republike Hrvatske, i od kada je započela međusobna uspostava diplomatskih odnosa.

- Ovi iznimno važni datumi u povijesti dviju srodnih i prijateljskih država Republike Hrvatske i Ukra-

● Hrvatsko pjevačko društvo "Davor" – Slavonski Brod.

društvo "Davor" iz Slavonskog Broda.

Viktorija Račok i Nives Romanjek su na ukrajinskom, odnosno na hrvatskom kazivale pjesmu Horvatija /Hrvatska, čiji autor je poznati ukrajinski pjesnik, književni prevoditelj i političar Dmytro Vasylyovych Pavlyčko, koja je objavljena u knjizi Ukrajinska lirika, u izdanju Matice Hrvatske, 1998. g., u prijevodu akademkinje Antice Menac.

Autor: Borislav Stipić
SBplus.hr, Slavonski Brod

Kultura: Ostalo

Objavljeno: 10.12.2013.

Međusobno priznanje Hrvatske i Ukrajine ili kako su nas približila slična povijesna iskustva

Tekst izlaganja s tribine na temu uzajamnog priznanja država Republike Hrvatske i Ukrajine održane 9. prosinca 2013. u Slavonskom Brodu

Govoriti o sličnom i(li) zajedničkom povijesnom iskustvu Hrvatske i Ukrajine možda naizgled djeluje neuvjerljivo, napose ukoliko se u obzir uzme nesrazmjer teritorijalnih veličina te brojnosti stanovništva ovih dviju država. No, usprkos tome, pored brojnih sličnosti između hrvatskog i ukrajinskog naroda kojega pronalazimo u identitetu, mentalitetu, prošlost ovih dvaju naroda (napose ona iz posljednjih 100 godina) nudi intrigantan mozaik brojnih sličnih iskustava. Ova analiza ponudit će kraću komparaciju ovakvih primjera iz 20. st. s naglaskom na put stvaranja i očuvanja državotvornih ideja do njihovih konačnih realizacija oličenih kroz stvaranje samostalnih država, mada, u kontekstu analize stvaranja nacionalnih identiteta i modernih nacija možemo otići još dalje u prošlost. Malo je povijesnih razdoblja koja su iznjedrila toliko prijelomnih trenutaka kao što je to 20. stoljeće, koje ugledni britanski povjesničar Eric Hobsbawm s pravom naziva "doba ekstrema", s obzirom na nesatke višestoljetnih carstava, izbijanje svjetskih ratnih sukoba te planetarnih revolucija. Završetkom I. Svjetskog rata, odnosno, u njegovim posljednjim godinama, i hrvatski i ukrajinski narod su se našli pred izazovom odabira daljnjeg političkog puta nestankom carstava u kojima su dotada živjeli. Povijesne okolnosti su tih istih godina rezultirale privremenim porazom ideja o stvaranju vlastitih samostalnih država. U ukrajinskom slučaju, prevagnuo je boljševički revolucionarni pokret koji u smislu zatamljivanja ukrajinskih nacio-

nalnih osjećaja nije napravio veći odmak od ruskog carizma koji je nesmiljeno asimilirao Ukrajinke. U hrvatskom slučaju, ideja jugoslavenskog integralizma je dovela do priključenja hrvatskih zemalja kraljevini Srbiji, koja je u novoj državnoj zajednici južnih Slavena zadržala hegemonističku ulogu. Nasuprot ovih režima, kako kod Hrvata, tako i kod Ukrajinaca, opozicijski politički bedem sačinjavalo je seljaštvo koje je čuvalo nacionalnu zasebnost (kulturnu i političku) poradi čega se našlo na udaru represivnog aparata novonastalih država. I dok je u Hrvatskoj represija sadržavala elemente proganjanja, zabranjivanja djelovanja te ubojstava hrvatskih seljačkih prvaka i njihovih pristalica, u ukrajinskom slučaju odmazda je imala drastično širi razmjer i nesagledive posljedice. "Gladomor" je, uz nasilnu kolektivizaciju i deportacije, odnio milijunske žrtve te kao takav u svjetsku povijest ušao kao eklatantni primjer genocida izgladnjivanjem, a čije su posljedice (napose one demografske) trajno izmijenile Ukrajinu. Ukoliko se ovim udarcima na ukrajinsko seljaštvo pridoda i gotovo potpuna likvidacija nerežimske inteligencije te svećenstva, uz odranije uspješno proveden proces rusifikacije ukrajinskih urbanih središta, kao svojevrsan fenomen ostaje činjenica kako je ukrajinska nacionalna i državotvorna ideja uopće opstala.

Štoviše, nakon teških iskušenja 30-ih godina 20-og stoljeća, Ukrajina je doživjela gotovo smrtonosan udarac invazijom nacističke Njemačke 1941., u kojoj je izgubila 14 000 000 stanovnika. Ova tragična bilanca djeluje još surovije

ukoliko se u obzir uzme činjenica kako je Ukrajina u ukupnoj strukturi stradalnog stanovništva Sovjetskog Saveza u Drugom svjetskom ratu imala udjel od 40%. I ovdje se može povući određena paralela s Hrvatskom, koja je, uz BiH, pretrpjela najteža ratna pustošenja u ovom razdoblju na prostoru bivše Jugoslavije. Pored demografskih gubitaka, Drugi svjetski rat je za Hrvatsku i Ukrajinu značio i produljenje nepovoljnog ozračja za afirmiranje ideje nezavisnosti, koja je u hrvatskom slučaju zadobila i tešku stigmatu zbog postojanja Nezavisne Državne Hrvatske. Za Ukrajinu i Ukrajinke, bez obzira na goleme ratne žrtve i njezine neizmjerne zaslugete za konačnu pobjedu antifašističke koalicije, poslijeratno razdoblje donijelo je tek daljnja sumnjičenja Ukrajinaca za nelojalnost sovjetskom idealu partijske države.

Konačna prilika za realizaciju dugovječnog sna o stvarnoj nezavisnosti ponudila se opet zahvaljujući globalnim političkim promjenama, odnosno, urušavanjem komunizma na kontinentalnoj razini koncem 80-ih i početkom 90-ih godina 20. stoljeća. Hrvatski je put ostvarivanja nezavisnosti, za razliku od ukrajinskog, bio dodatno otežan nametnutim ratom od strane Jugoslavenske narodne armije i Srbije. Hrvatska je svoju samostalnost proglasila dva mjeseca prije Ukrajine (25. lipnja 1991.), koja je to učinila 24. kolovoza 1991., ali su obje bile primorane od međunarodne zajednice pričekati stvarno međunarodno priznanje. U najtežim ratnim trenucima, par tjedana nakon pada Vukovara (koji i u ovom slučaju ima bitnu

simboličku važnost zbog znatnog broja pripadnika ukrajinske i rusinske zajednice koji su živjeli u ovom gradu) te najdramatičnijim trenutcima opsade Dubrovnika, Hrvatska je 5. prosinca 1991. priznala Ukrajinu, koja je nešto prije održala referendum na kome su se građani odlučili za opciju samostalnosti potvrdivši time odluku ukrajinskog parlamenta iz kolovoza. Ukrajinski odgovor na hrvatsko priznanje uslijedio je šest dana kasnije – 11. prosinca 1991. čime je Ukrajina postala treća država koja je priznala samostalnu Hrvatsku. Ukrajinsko priznanje je bilo od iznimne važnosti za Hrvatsku, zapravo, bilo je najvažnije dotada. Naime, ne samo da je tim hrabrim činom Ukrajina priznala zemlju čija je gotovo četvrtina teritorija bila pod okupacijom agresora (a čitava polovica teritorija pod izravnim agresorskim napadima), već je značaj ukrajinskog priznanja proizlazio iz činjenice kako je Ukrajina u to vrijeme bila članica Ujedinjenih naroda (jedna od rijetkih privilegija koje je Ukrajina kao članica Sovjetskog Saveza imala budući da je bila osnivačica ove svjetske organizacije 1945.). Hrvatsku su do ukrajinskog priznanja priznale tek dvije, također, međunarodno nepriznate države (Slovenija i Litva), pa je priznanje od strane Ukrajine predstavljalo sjajnu uvertiru u seriju priznanja koja su za Hrvatsku uslijedila u sljedećih mjesec i pol dana, te se može zaključiti kako je ukrajinsko priznanje dalo vjetar u leđa širem diplomatskom djelovanju koje je potom uslijedilo. Ukrajinskim priznanjem Hrvatske udaren je čvrsti temelj za trajno hrvatsko utvrđivanje

na karti neovisnih država svijeta, a time je Ukrajina i jasno pokazala kako shvaća i simpatizira hrvatske napore da se konačno odmakne od širih državopolitičkih zamisli, s obzirom kako se i sama nastojala izboriti za potpuno međunarodno priznanje (premda članica Ujedinjenih naroda ipak nije bila univerzalno priznata samostalna država, već je poput Hrvatske postupno zadobivala priznanja ostatka svijeta). Pojednostavljeno, pandan jugoslavenskoj državnoj zajednici koju je napuštala Hrvatska bila je sovjetska federacija iz koje se izdvajala Ukrajina. Ukupnom doprinosu Ukrajine i ukrajinskog naroda priznanju Republike Hrvatske treba pridodati i doprinos obrani u Domovinskom ratu kojega je dala ukrajinska nacionalna manjina u Hrvatskoj. Krajevi koje su Ukrajinci u većem broju naseljavali (poput istočne i zapadne Slavonije) teško su stradali u velikosrpskoj agresiji. Pored ukrajinskih žrtava u Domovinskom ratu, napose treba pamtiti one hrvatske Ukrajinke koji su aktivno sudjelovali u obrani i stvaranju Republike Hrvatske čime su potvrdili svoje višestoljetno plemenito prisustvo u ovim krajevima na najuzvišeniji način.

Hrvatska je konačnu realizaciju državotvorne ideje potvrdila ratnom pobjedom te izazovnim tijekom ostvarivanja euroatlantskih ambicija. Ukrajina je pak, s obzirom na svoju globalnu geostratešku važnost, put potpune afirmacije samostalnosti gradila i kroz sudjelovanje u Zajednici nezavisnih država, čija je osnivačica bila, slijedeći ideale zapadne demokracije,

a na tom putu se i danas nalazi. Ukrajinski put približavanja europskim inicijativama odvija se sporije iz čitavog niza razloga, poradi čega od 1991. naovamo broji kako svoje uspone, tako i padove. I Hrvatsku i Ukrajinu pogodili su slični problemi tranzicijskog razdoblja i demokratskog odrastanja: teškoće prelaska s planske na slobodnu tržišnu ekonomiju, recesija, korupcija – od kojih su neki i danas ostali aktualni.

Najteža zadaća povjesničara je svaka-ko povlačenje argumentirane korelacije između prijašnjih povijesnih iskustava te aktualnog društveno-političkog trenutka. Ovih prosinačkih dana svi smo svjedoci dramatičnih zbivanja koja potresaju Ukrajinu. Umjesto zaključka, ponudit ću mišljenje ne samo kao povjesničar, već i kao prijatelj ukrajinskog naroda. Ukrajinu doživljam kao most između europskog Istoka i Zapada, a za ukrajinski identitet držim kako je ostao, usprkos mnogim preprekama, neprestano povezan s europskim kulturno-civilizacijskim mijenama, u izravnom dodiru sa zapadnoslavenskim, baltičkim i drugim europskim narodima. Ukrajinci svojim mentalitetom i kulturnom baštinom nedvojbeno pripadaju srednjoeuropskom i pribaltičkom krugu naroda. I Hrvatska i Ukrajina dijele dodatnu sličnost u postojanju brojne dijasporu razasute širom svijeta. Stoga, od sveg srca želim da Ukrajina postigne ideal države i društva kakvu joj želi njezina dijaspora, napose ova u Hrvatskoj.

Mladen Barać, prof., znanstveni asistent u Hrvatskom institutu za povijest, Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje u Slavonskome Brodu

Hrvatska – Ukrajina. Prijateljska utakmica

○ Prijateljska utakmica u Osijeku

Nakon pobjede u Osijeku u ponedjeljak (3:2), Hrvatska je ponovno odmjerila snage s kvalitetnom reprezentacijom Ukrajine. U utorak je domaćin bila Baranja,

odnosno Beli Manastir, a pobjeda je pripala hrvatskom suparniku.

Ukrajina je povela već u četvrtoj minuti, kada je Ovsjanikov pogodio s poludistance. Na izjednačenje se

čekalo sve do 29. minute, a Hrvatsku je u rezultatski egal vratio pogodak Sutiona.

Međutim, završnicu su učinkovitije odradili Ukrajinci. Dvije minute prije isteka vremena nadstvo je gostima vratio Pavlenko nakon kornera, a konačnih 3:1 postavio je vratar Cipun na samom kraju susreta, poslavši loptu u praznu mrežu. Hrvatska je, naime, pokušala ponovno poravnati igrajući s igračem više u polju.

Obje reprezentacije ove su dvije utakmice koristile kao pripremu za nadolazeće Europsko prvenstvo, koje se od 28. siječnja 2014. godine održava u Belgiji, a Hrvatska je u skupini sa Španjolskom i Češkom.

Hrvatski Nogometni Savez
04.12.2013.

Новий рік на Майдані

Гімн став апогеєм свята

За три години до дванадцятої святковий настрій присутніх на Майдані з великим успіхом підігрівали виступи найпопулярніших українських рок- та поп-виконавців, які тривали впродовж трьох вечірніх годин. За кілька хвилин до півночі на сцену вийшли члени ради Всеукраїнського громадського об'єднання "Майдан", серед яких були лідери трьох опозиційних партій зі своїми родинами. Їхню появу та виступи з короткими привітаннями присутні зустріли без особливого ентузіазму. Найбільш емоційну реакцію спричинив зачитаний зі сцени вітальний лист з-за ґрат експрем'єрки Юлії Тимошенко.

Апогеєм свята стало натхненне виконання всім Майданом гімну України, яке почалося в перші секунди Нового року. Люди співали разом із

переможницею Євробачення Русланою, здійнявши вгору руки, ліхтарики та увімкнуті мобільні телефони. Серед натовпу було видно чимало дітей молодшого шкільного віку, яких сиділи на плечах в батьків і також співали гімн.

Свобода як найвища цінність

Завершилося це дійство святковим феєрверком. Але атмосфера емоційного піднесення та єдності всіх присутніх не зникла, а лише посилювалася. Люди палили бенгальські вогні, вимахували прапорами, запускали в небо повітряні кульки та ліхтарі з живим вогнем, пригощали одне одного принесеними напоями та святковою їжею. "Такого не було навіть під час святкування першої річниці Незалежності та "помаранчевої революції". Тоді на Майдані також збиралися сотні тисяч людей. Але зараз вони, як мені здається, набагато глибше усвідомлюють і цінують свою свободу", - поділився з DW своїми

спостереженнями п'ятидесятилітній киянин Олексій. Концертну програму вже в новому році розпочала Руслана, яка виконала хіти свого альбому "Дикі танці". Організатори пообіцяли, що розваги триватимуть до сьомої ранку. Але вже по третій частина людей перемістилася до стін Лук'янівського СІЗО. Тут Новий рік довелося зустрічати трьом учасникам мирних антиурядових протестів - Володимиру Кадурі, Ярославу Притуленку та Андрію Дзиндзі. Разом із ними, незважаючи на набуття чинності закону про звільнення від відповідальності учасників протестів, за ґратами залишається ще й адвокат громадських активістів Віктор Смолій. Прибулі з Майдану до стін СІЗО вигукували привітання політ'язням і влаштували на їхню честь невеликий феєрверк.

DW.DE
1 січня 2014 року

Світова академічна спільнота висловила підтримку українцям

насамперед періодичні спроби уряду застосувати насильства щодо мирних демонстрантів, викликають серйозну тривогу.

Нас, представників міжнародної академічної спільноти, особливо турбує той факт, що насильство нерідко спрямоване на молодь, дуже часто на журналістів, студентів та молодих викладачів.

Така поведінка українського уряду є руйнівною як для самої влади, так і для майбутнього країни, яку вона представляє.

На відміну від уряду, українське суспільство відображається чудову громадянську зрілість.

Його рішучість тримати свій протест в сфері законності і його незмінну відмову від насильства є зразком для захисту цивільних прав. Сьогодні український Майдан представляє Європу в найкращому вигляді - у такому, який багато мислителів минулого і сьогодення визначали фундаментальними європейськими цінностями.

Ми закликаємо наші уряди і

міжнародні організації підтримати українців у їхніх зусиллях, щоб покласти кінець корумпованому і жорсткому режиму та геополітичній уразливості їхньої країни.

Україна потребує плану подібного до європейського плану Маршалла, який забезпечить її перетворення на повністю демократичну країну і гарантуватиме суспільству громадянські права.

У розробці нової політики щодо України ми пропонуємо розрізняти український уряд і українське суспільство. Водночас до першого слід ставитися з максимальною критикою, а друге заслуговує максимальної підтримки.

Дозвольте нам допомогти українцям побудувати нову Україну - і тоді вони, безумовно, допоможуть нам побудувати нову Європу і більш справедливий світ". Під заявою підписалося більше 80 представників світової академічної спільноти.

theguardian.com, pravda.com.ua
З британських і українських ЗМІ вибрав
Віктор Филима

Представники світової академічної спільноти підписали звернення з підтримкою українців, що на Майдані відстоюють свої права.

Текст звернення опублікований на сайті британського видання The Guardian.

Далі наводимо неофіційний переклад заяви.

"У ці дні світ уважно стежить за Україною. Деякі з останніх подій,

VI. Središnja manifestacija Ukrajinaca u Hrvatskoj održana u Osijeku

● Nikola Zastrižni

● Božidar Šnajder

● Oljha Ros

● Vladimi Ham

● Veljko Kajtaži

● Nikola Mak

Ukrajinska zajednica RH i Ukrajinско kulturno-prosvjetno društvo "Lesja Ukrajinka" iz Osijeka organizirali su trodnevnu Središnju manifestaciju Ukrajinaca u Republici Hrvatskoj.

Program manifestacije realiziran je u Osijeku od 27. do 29. rujna 2013. godine. Pokrovitelji manifestacije su Savjet za nacionalne manjine RH te Grad Osijek. Članovi ukrajinskog društva iz Osijeka uložili su puno truda i kreativnosti kako bi ovaj značajan događaj bio dobro or-

nošnju, koje je izradila voditeljica sekcije rukotvorina Tatjana Lasek Žagar. Predstavnic Gradske knjižnice grada Osijeka gđa Svjetlana Mokriš otvorila je izložbu, a duet Društva u sastavu Oksana i Lidija Sturko pozdravio je goste ukrajinskim pjesmama.

U subotu, 28. rujna u Gradskoj knjižnici održana je promocija knjiga koje je izdala Ukrajinska zajednica RH u suradnji s društvima – članicama Zajednice. U okviru manifestacije bile su predstavljene tri knjige. Prva je bila "Prirod-

povodom 20. obljetnice međusobnog priznanja Republike Hrvatske i Ukrajine. Treću knjigu "Svakodnevni život Ukrajinaca u Lipovljanima i okolici u 20. stoljeću" autora dr. sc. Filipa Škiljana prezentirali su članovi Kulturno-prosvjetnog društva Ukrajinaca "Karpati" iz Lipovljana, koje je i bilo inicijator tiskanja knjige. O knjizi su govorili predsjednik Društva Ivan Semenjuk te ukrajinski pisac iz Lipovljana Pavlo Holovčuk.

Sve tri knjige su prezentirane na vrlo zanimljiv način, uz video prezentacije,

● UKPD "Lesja Ukrajinka" - Osijek

● UKPD "Dnjipro" - Rijeka

ganiziran i uspješno realiziran. Program Središnje manifestacije bio je raspoređen u tri dana.

Prvog dana, 27. rujna u Gradskoj knjižnici u Osijeku otvorena je izložba ukrajinske narodne nošnje pod nazivom "Vyšyvanka moja" (Moja vezena košulja). Zanimljivu i prekrasnu izložbu pripremili su članovi sekcije rukotvorina "Gerdan" UKPD "Lesja Ukrajinka". Na izložbi su bili izloženi primjerci iz kolekcije koloritnih ukrajinskih narodnih nošnji od starinske do moderne. Izložbu narodnih nošnji upotpunila je izložba pletenih lutkica obučenih u ukrajinsku

nim stazama Ukrajine. Biljke – simboli Ukrajine" autorice Tetjane Kočnjeve Ramač, prof. Knjiga je tiskana na inicijativu Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Ivan Franko" iz Vukovara. Uz autoricu, knjigu je predstavila članica Savjeta za nacionalne manjine RH gđa Marija Semenjuk Simeunović.

Drugu knjigu pod nazivom "Slavenska zbirka – Ukrajina" autora Sergeja Burde predstavili su Jesenka Miškov prof. te Oksana Martinjuk, prof. Knjiga je tiskana na inicijativu Ukrajinske zajednice Grada Zagreba i Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Kobzar" iz Zagreba

sjajne fotografije te popraćene interesantnim činjenicama i pričama. Gostima promocije su se prigodnim riječima obratili predsjednik Ukrajinske zajednice RH g. Nikola Zastrižni, dopredsjednik Savjeta za nacionalne manjine RH g. Nikola Mak, dopredsjednik Europskog kongresa Ukrajinaca te predsjednik UKPD "Kobzar" iz Zagreba g. Slavko Burda, predsjednica UKPD "Lesja Ukrajinka" Oksana Martinjuk i predstavnic Gradske knjižnice Osijek Svjetlana Mokriš. Promociju je upotpunio nastup djece. Nazočni su bili oduševljeni dječjom skupinom ukrajinskog narod-

● Ansambl "Melodija" iz Ukrajine

● UKPD "Taras Ševčenko" - Kaniža

● Українська zajednica Grada Zagreba

● KPDU "Karpati" - Lipovljani

nog stvaralaštva "Sonečko" UKPD "Ivan Franko" iz Vukovara, te najmlađom predstavnicom – članicom UKPD "Lesja Ukrajinka" iz Osijeka Hanom Pešo, koja je sudionicima promocije poklonila jednu od najnovijih ukrajinskih pjesama "Padala zvijezda".

Iznenadjenje večeri na promociji bio je nastup gostujuće glazbene skupine "Melodija" iz Ukrajine, iz Ivano-Frankivske oblasti, grada Rožnjativ. Pjevačice iz matične zemlje otpjevale su splet ukrajinskih narodnih pjesama koji je oduševio brojne ljubitelje ukrajinske kulture.

U nedjelju, 29. rujna, program Manifestacije je kulminirao svečanim koncertom kulturno-umjetničkog stvaralaštva Ukrajinaca u Hrvatskom narodnom kazalištu – hramu kulturnih događaja Grada Osijeka. Koncertu su nazočili visoki uzvanici: saborski zastupnik Veljko

Kajtazi, g. Nikola Mak, dopredsjednik Savjeta za nacionalne manjine RH, članica Savjeta za nacionalne manjine RH gđa Marija Semenjuk Simeunović, ataše za kulturu Veleposlanstva Ukrajine u RH gđa Oljha Ros, dogradonačelnik Grada Osijeka g. Vladimir Ham sa suprugom, intendant Hrvatskog narodnog kazališta Grada Osijeka g. Božidar Šnajder, i predsjednik Ukrajinske zajednice RH g. Nikola Zastrižni.

Svečani koncert amaterskog kulturno-umjetničkog stvaralaštva trajalo je čak tri sata. Voditelji koncerta bili su učenici Osnovne škole "Antun Matija Reljković" Bebrina, koji izučavaju ukrajinski jezik i kulturu Ukrajine po modelu C. Bogatstvo ukrajinske kulture u raznolikosti broja amaterskih točaka, raznovrsnost pjesama te plesnih stilova gledateljima su pokazala društva Ukrajinske zajednice u RH: UKPD "Lesja Ukrajinka" – Osijek, UKPD "Ivan Franko" – Vukovar, UKPD

"Ukrajina" – Slavonski Brod, UKPD "Taras Ševčenko" – Kaniža, UKPD "Andrij Pelih" – Šumeće, KPDU "Karpati" – Lipovljani, Ukrajinska zajednica Grada Zagreba, UKPD "Dnjipro" – Rijeka, KPUU "Taras Ševčenko" iz Banja Luke (BiH) te glazbeni ansambl "Melodija" iz grada Rožnjativ, Ivano-Frankivske oblasti (Ukrajina).

Nakon koncerta, za sve sudionike programa upriličen je domjenak u lijepoj umjetničkoj dvorani Hrvatskog narodnog kazališta. Ukrajinci Hrvatske pokazali su bogatstvo i raznolikost djelatnosti ukrajinskih društva u okviru Ukrajinske zajednice RH predstavivši izvođenje pjesama i plesova od amaterskog do profesionalnog nivoa. Ukrajinci Hrvatske pokazali su da su sačuvali svoju kulturu i običaje te nacionalni identitet što obogaćuje i hrvatsku državu u kojoj žive.

Tetjana Ramač

● UKPD "Ivan Franko" - Vukovar

● Ukrajinско друштво "Taras Ševčenko" iz Banja Luke

Концерт "Музичний оберіг" у Рієці

У рамках III Українського культурно-просвітнього товариства "Дніпро" - Рієка 27 жовтня 2013 року під патронатом Ради з питань національних меншин Республіки Хорватія в Рієці відбувся концерт "Музичний оберіг".

Члени УКПТ "Дніпро" - Рієка подарували присутнім гармонію чудової музики, красу поезії, надзвичайну енергію та натхнення. Режисер концерту, примадонна Опери Хорватського народного театру Івана шляхетного Зайця в Рієці і голова Українського культурно-просвітнього товариства "Дніпро" -

Рієка, вибором мелодій і пісень, танців і поезії на човні "Арка Фьюмана" створила атмосферу, яка зіграла душі і серця, а дружня вечір після концерту під звуки застольних та весільних українських пісень, підняла життєвий настрій і подарувала дорогий відпочинок у колі друзів.

Від імені організаторів гостей та учасників привітала пані Ольга Камінська. Віктор Филіма, Представник української національної меншини міста Загреб у вступному слові перед концертом коротко розповів про життя і діяльність української національної меншини в Республіці Хорватія.

Ведуча концерту Тамара Мравац, член УКПТ "Дніпро" - Рієка, запросила на сцену наймолодших учасників концерту – дитячий танцювальний ансамбль "Малютко" під керівництвом хореографа Віталія Клока. Танок "Подільночка" впевнено виконали юні танцюристи, а глядачі нагородили виконавців щирими аплодисментами.

Поезією "Крила" Ліни Костенко продовжився концерт. Пані Світлана Століч, одна з найстарших членів товариства, розповіла про крила, які тримають людей на землі - це чесність і щирість, вірність і щедрість, працьовитість та поетичність.

Сергій Кісельов, активний учасник товариства, емоційно і натхненно виконав пісню “Чорнобривці”, музику до якої написав Володимир Верменич на слова Миколи Сингаївського. Акомпонував оркестр “Оберіг”, який був заснований у 2010 році. Ведуча концерту Тамара Мравац з великим задоволенням представила публіці всіх музикантів оркестру: Таня Бушіч (скрипка), Валерія Ващенко (альт), Тетяна Складенко (віолончель), Віктор Камінський (фагот), Сергій Росуп (валторна), Василь Енько (валторна), Валентин Складенко (труба), Давор Бушіч (флейта), Ніна Сімчич (фортепіано). Музиканти виконали композицію “Віночок українських народних пісень”, яка була тепло прийнята публікою.

Виконуючи пісню “Чотири воли пасу я”, пані Ольга Камінська, примадонна Національної опери м. Рієка, Народна артистка України, дала відчуття публіці, що українська пісня має магичну силу, вона особливо мелодійна, як окремих світ, оригінальна і живописна, одна з найбагатших на світі, що стосується поезії та досконалої музики. Оркестр філігранно акомпонував співакці, а публіка привітала виконання пісні гучним “Браво!”.

Отже, не дарма в Хорватії видатні високоосвічені академічні митці, члени УКПТ “Дніпро” - Рієка, самовіддано і успішно працюють над збереженням і презентацією української культури, мови, традицій.

Наступну українську народну пісню “Взяв би я бандуру” виконав Даріо Берчіч, який нещодавно був учасником Першого О-Фесту в Києві, представляючи співочу творчу молодь Республіки Хорватія. Слухаючи його виступ на 6 Центральній маніфестації українців РХ в Національній опері м. Осієк, публіка також палко привітала молодого хорватського баса, який

неймовірно відчуває українську народну пісню, при цьому бездоганно вимовляє український текст.

Ще одну народну пісню, але тепер уже жарівливу, “Спать мені не хочеться”, весело і жваво пританцьовуючи, виконала пані Ольга Камінська разом з оркестром “Оберіг”. Виступ продовжив прекрасний подружній дует - граціозна Любов Юдченко-Кошмерл і елегантний Дражен Кошмерл, доля яких звела в Україну. Дзвінке сопрано і баяніст познайомили публіку з популярною жартівливою українською піснею “Гандзя”, яку написав Дионісій Бонковський. Виконавці передали іскорки гумору, піднесли настрої присутнім.

Романо Мартінчич, один з наймолодших членів товариства, чудово прочитав вірш “Україна в мені”, за що був нагороджений голосними аплодисментами. На завершення концерту пролунала пісня “Місяць на

небі”, яку натхненно виконали Ольга Камінська та Сергій Кісельов, адже ця пісня вже стала традиційним фіналом концертів товариства.

Ведуча Тамара Мравац подякувала публіці за щирі аплодисменти і разом з головою товариства Ольгою Камінською запросили усіх присутніх на дружню вечерю і приємне спілкування.

Вечірнє Адриатичне море колисало бар-кафе “Arca Fiumana”. Тут був і місяць на небі, і зіроньки сяяли, і десь по морю човен плив...напевно, далеко лунало ехо пісень і музики, які щойно пролунали тут... Хтось відчув гордість, шану і любов до України... Хтось був щасливим чути українську мову, пісню, поезію тут, на прекрасній хорватській землі... Але безперечно, всі були причетними до великої магії об’єднання сердець усіх присутніх. Народна пісня, як молитва, оновлює душу.

Ольга Камінська

Tuđem se učite, svoga se ne stidite

Trodnevna manifestacija u Kaniži posvećena Tarasu Ševčenku

U Kaniži je uspješno održana trodnevna manifestacija posvećena najvećem ukrajinskom piscu, akademskom slikaru, humanistu Tarasu Hryhorovyču Ševčenku. Manifestacija pod nazovim “Tuđem se učite, svoga se ne stidite” održana je uz finansijsku potporu Savjeta za nacionalne manjine i Općine Bebrina. Organizator manifestacije je Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo “Taras Ševčenko” –Kaniža. Program manifestacije organiziran je u tri dana. Prvog dana, 20. prosinca

2013. godine održana je izložba dječjih radova te izložba sekcije vezilja UKPD "Taras Ševčenko". Gosti, roditelji, štovatelji ukrajinske kulture i ostali posjetitelji bili su oduševljeni dječjim radovima i ručnim radovima članica sekcije rukotvorina.

Drugoga dana, 21. prosinca, na početku književno-glazbene večeri sve prisutne su pozdravili predsjednik UKPD "Taras Ševčenko" iz Kaniže g. Željko Has i predstavnik ukrajinske nacionalne manjine Brodsko-posavske županije g. Mihajlo Semenjuk.

Dvorana Kulturnog doma u Kaniži bila je ispunjena do posljednjeg mjesta, a veliki aplauz zaslužila su djeca koja su publiku oduševila svečanim programom književno-glazbene večeri posvećenoj Tarasu Ševčenku. Kroz životno djelo,

književno stvaralaštvo, izniman doprinos ukrajinskom književnom jeziku velikog pisca vodili su publiku učenici koji izučavaju ukrajinski jezik u školi. Djeca su napamet recitala poeziju Ševčenka i otpjevala su uglazbljene pjesme velikog poeta-patriota. Kao ukras svečanom programu bili su ukrajinski plesovi u izvedbi najmlađih članova ukrajinskog Društva iz Kaniže. Uljepšali su književno-glazbenu večer i najljepše ukrajinske pjesme u izvedbi djevojčica, članica Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Andrij Peli" iz Šumeća.

Nakon svečanog programa uslijedilo je zajedničko druženje.

Trećeg dana manifestacije, 22. prosinca, u Kaniži je bilo puno gostiju, stigli su članovi kulturnih društava iz Šumeća, Petrovaca i Vukovara. U završnom kon-

certu manifestacije sudjelovali su Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo "Taras Ševčenko" iz Kaniže, KUD "Posavac" iz Kaniže, Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo "Ivan Franko" iz Vukovara, Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo "Andrij Peli" iz Šumeća i KUD "Jakim Hardi" iz Petrovaca.

Kulturno-umjetnički program amaterskog stvaralaštva bio je zanimljiv i raznolik. Svaka udruga pripremila je izuzetno zanimljive točke. Na pozornici Doma u Kaniži odjekivale su pjesme a mladi plesači veselo su izvodili bezbroj plesova. Publika je bila oduševljena i svaki nastup nagrađivala velikim i glasnim aplauzom. Nakon svečanog programa uslijedilo je veselo zajedničko druženje.

Mirjana Has

Članovi UKPD "Taras Ševčenko" iz Kaniže na brojnim nastupima

Kako su prošli ljetni praznici, s početkom nove školske godine, članovi UKPD "Taras Ševčenko" iz Kaniže dobivali su jako puno poziva na raznovrsne kulturne manifestacije. Ovom Društvu nedostaje jedino slobodnog vremena, jer brojnim nastupima nema kraja. Članovi nisu imali ni ljetnu stanku nego su vrijedno radili.

Početkom rujna, 1. 9. 2013. godine, u

Kaniži se održala tradicionalna manifestacija KUD-a "Posavac" pod nazivom "Kolo na Matniku", u kojoj članovi UKPD "Taras Ševčenko" nisu bili samo gosti nego i aktivni sudionici u priprema i pomagali su koliko su mogli. Na manifestaciji su nastupili članovi starije plesne sekcije s dva plesa i pjevačka sekcija s dvije pjesme. Kao i svake godine, uz ukrajinske pjesme, članice pjevačke sek-

cije UKPD "Taras Ševčenko" otpjevale su i jednu, kako kažu u ovom kraju, šokačku pjesmu.

Sljedeći nastup je bio u Osijeku 29. rujna 2013. godine na VI. Središnjoj manifestaciji Ukrajinaca RH. Nastupili su članovi starije plesne skupine, predstavivši ukrajinske plesove "Melanku" i "Ukrajinsku polku", dok je pjevačka sekcija otpjevala dvije ukra-

jinske pjesme. Treba istaknuti da je Središnja manifestacija u Osijeku otvorena pozdravnim plesom u izvođenju plesača iz Kaniže.

Mlađa plesna sekcija UKPD "Taras Ševčenko" je 26. listopada 2013. sudjelovala u Slavonskom Brodu na XII. Ukrajinskoj smotri dječjeg stvaralaštva, gdje su mali izvođači pokazali svoje umijeće i dokazali da su veoma naporno radili. Predstavili su se s četiri plesa i oduševili publiku. Kanižani su 30. studenog, po treći put nastupili u Bjelovaru na

7. Večeri nacionalnih manjina na poziv češkog Kulturno-umjetničkog društva "Češka obec". Starija plesna sekcija pokazala je pred velikim brojem gledatelja sva svoja umijeća, otplesavši "Hopak", jedan od najvažnijih i povijesnih plesova Ukrajine. Publika je bila oduševljena te je nagradila plesače veoma snažnim aplauzom. Društvo se predstavilo i sa štandom, izloživši ukrajinska jela, kolače i piće te radove sekcije vezilja.

Kako su djeca cijelu godinu naporno radila, stariji članovi Društva u dogov-

oru s Predsjedništvom odlučili su ih nagraditi tako što su pozvali Svetog Nikolu i darovali im prigodne poklone. Djeca su bila iznenađena i presretna, jer znaju da netko cijeni i njihov rad. U susjednom selu Šumeću je Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo "Andrij Pelih" 14. prosinca 2013. organiziralo 9. Susrete Ukrajinaca RH. Članovi UKPD "Taras Ševčenko" rado su se odazvali pozivu, gdje je starija plesna skupina predstavila dva plesa, "Hopak" i "Ukrajinsku polku".

Mirjana Has

IX. Susreti Ukrajinaca Republike Hrvatske u Šumeću

U Šumeću su 14. prosinca 2013. godine u organizaciji Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Andrij Pelih" – Šumeće, uz financijsku potporu Savjeta za nacionalne manjine RH i Općine Bebrina održani IX. Susreti Ukrajinaca Republike Hrvatske.

Na početku programa prisutne su pozdravili predsjednik Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Andrij Pelih" iz Šumeća Darko Karamazan, predsjednik Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske Nikola Zastrižni i načelnik Općine Bebrina Stjepan Jakić.

Na svečanom koncertu sudjelovali su društvo-domaćin UKPD "Andrij Pelih", KUD "Šokadija" iz Šumeća, UKPD "Ukrajina" iz Slavenskog Broda, UKPD "Taras Ševčenko" iz Kaniže, KUD "Rama" iz Pleternice, te učenici koji izučavaju ukrajinski jezik u Osnovnoj školi "Antun Matija Reljković" Bebrina.

Članovi UKPD "Andrij Pelih" predstavili su publici sedam ukrajinskih plesova, za koji trud i umijeće su dobili veliki aplauz. Zanimljive ukrajinske koreografije prisutnima su predstavili mladi plesači UKPD "Ukrajina" iz Slavenskog Broda.

Razveselili su publiku i plesači iz Kaniže, predstavivši dva atraktivna ukrajinska plesa. Ukrajinske narodne i autorske pjesme u izvedbi najmlađih članica UKPD "Andrij Pelih" oduševili su publiku. Pohvalno je da djevojčice ne samo što čuvaju tradicije svojih predaka u okviru udruge nego već treću godinu za redom redovito pohađaju u školi nastavu ukrajinskog jezika i kulture po modelu C.

Velikom aplauzom publika je nagradila igrokaz koji su zajedno pripremili članovi UKPD "Andrij Pelih" i KUD "Šokadija" iz Šumeća. Sudionici igrokaza vrlo kvalitetno, uvjerljivo i talentirano glumom i pjesmom prikazali su život ljudi u Šumeću, njihovu svakodnevnicu i blagdan, njihov odnos, druženje i komunikaciju. Publika je bila oduševljena glumcima iz Šumeća koji su ih nasmijali i razveselili.

Program svečanog koncerta je bio vrlo bogat, raznolik i zanimljiv. Svi sudionici pokazali su veliku zainteresiranost u očuvanju nacionalnog identiteta, ljubav prema plesu, pjesmi, glumi.

Nakon koncerta, predsjednik društva "Andrij Pelih", Darko Karamazan podijelio je zahvalnice svim sudionicima programa. Uslijedilo je zajedničko druženje.

Tomo Lučanović

Святий Миколай у Липовлянах

У Липовлянах дев'ять учнів відвідують уроки української мови в школі "Йосип

Козарац". Діти протягом півріччя вивчили багато українських пісень, віршів і навіть таночків. Працює з учнями вчителька української мови та літератури Тетяна Ласик-Жагар. Для дітей, які вивчають рідну мову, члени Культурно-просвітнього товариства українців "Карпати" з Липовлян підготували свято св. Миколая. Діти з цієї нагоди також підготували святкову програму.

На дитячому святі були присутні голова товариства Іван Семенюк,

новий парох греко-католицької парафії в Липовлянах о. Ігор Федішин Граховац, вчителька Тетяна Ласик-Жагар, батьки та члени українського товариства.

Святому Миколаю дуже сподобався урочистий концерт, який підготували діти, а найбільше він похвалив їх за те, що вони вивчають українську мову в школі і за це нагородив чудовими подарунками.

Іван Семенюк

Українці із Липовляна представили божічні обичаї за програм "Манжинський мозаїк"

На пропозицію HTV команди із редакції "Манжинський мозаїк", дана 15. і 16. 11. 2013. року у Липовлянцях є з учасниками КРД Українців "Карпати" – Липовляни організоване знімання емісії о божічніх обичаях Українців, перш за все о Баднювечері.

Згідно з задумом редакції цієї емісії г. Марія Беганович, емісія починає з листання старого альбому з картинками і ностальгічного згадування на доживлях Баднювечері у молодіжних днях. Тенденція і бажання редакції є показати ці обичаї од давнини до сьогоднішніх днів. Дак-

ле, емісія починає з листання старого альбому з картинками, згадування дитинства і приходу українських родин у Липовляни. З огляду на малий вступ, згадуємо старих, добрих діда і покоління своїх членів родини, а згадування нас повертає на дану ніч Божича і підготовка 12 постів їжі, яку готувала тоді велика мати за Баднювечері від ранніх ранкових снів.

Готово ціла емісія пов'язана є з Святий вечір – Бадняк і Божич. Особливо наголос є на спільності з церквою, яка нам допомагає у збереженні релігійних обичаїв.

Коротко є дан огляд збереження обичаїв через церкву, церковного збору, активності Українців у КУД-у "Ліпа" Липовляни, то організувати власного КРД Українців "Карпати" Липовляни у збереженні традиції, обичаїв і мови прадідів України. У наступі слідує показання підготовки Баднювечері, яку складає з підготовки 12 постів їжі, кітченю бора і улаштуванні кімнати. Розповіді особливо у своїх висловах говорять о обичаях Святої вечері, о підходящих піснях – колядках, то є підготовка

постів їжі. Великий діод емісії знятий є у приміщеннях Товариства "Карпати" – "Домівки", добрий діод їжі є кухарки підготували в домі і принесли на стіл, а діод є знятий і по кімнатах.

З'являнням першої зірки на небі, яку називають народження Ісуса, починає Свята вечеря, яку в цілості показує у емісії входом господаря до кімнати, ставленням соломи під стіл, баченням ората, лещетника і бомбона у солому, "закликанням" дітей, спільним молитвою і вечером. Показано є і співання божічніх пісень – коляда, яку на Баднювечері і відходу з церкви, тако і другий дан вітаючи Божич по кімнатах. З божічнім вітанням обійшло є декілька українських родин.

Емісія закінчується закриттям альбому з картинками і згадуванням на минуле, то великою бажанням є збереження цих обичаїв і в молодіжних поколіннях. Емісія є показана у окрісті "Манжинського мозаїка" на HTV 1 ніч Божича, 21. грудня 2013. року.

Іван Семенюк

У Осієку Різдво зустріли з колядками

У Осієку після Служби Божої, 26 грудня 2013 року, звучали колядки, українські величальні обрядові пісні зимового циклу свят, які походять з глибокої давнини, і нині пов'язані зі святом Різдва Христового. Колядки вирізняються особливим змістом, а співають їх у зв'язку із святкуванням народження Ісуса Христа.

Святкуючи католицьке Різдво, колядки співали усі вірники Греко-католицької церкви Христа Царя в Осієку разом із сестрами

Василіянками. Спочатку різдвяні пісні представили члени Культурно-мистецького товариства русинів із

Осієка, продовжили співати українські колядки члени Українського культурно-просвітнього товариства ім. Лесі Українки з Осієка. Приємною несподіванкою для присутніх був виступ дитячої групи українського товариства ім. Лесі Українки.

Приємно, що традиція співати колядки на Різдво не втрачає своєї популярності, а українці, розсіяні по світі, співаючи колядки, зберігають традиції своїх предків.

Лідія Стурко

"Чарівна ніч" у Осієку

Кожного року члени Українського культурно-просвітнього товариства ім. Лесі Українки з Осієка відзначають свято св. Миколая. У цьому культурному заході приймають участь не лише діти, а й дорослі на чолі зі священником о. Любомиром Стурком та сестрами Василіянками.

Цього року свято було по-особливому цікавим. Присутнім була представлена казка "Чарівна ніч", в дійових особах якої були задіяні і діти, і дорослі. До дітей завітав не лише святий Миколай, а й ангели, чортик та вітер. Актори майстерно виконали свої ролі, зацікавивши не лише малят, а й усіх присутніх.

За традицією, чемні діти Миколаю співали пісеньки, розповідали віршики та молитви, а потім усі разом заспівали пісню "Нічка-чарівничка". Миколай радо пригостив дітей подарунками. Після урочистої програми всі лишилися поспілкуватися та спробувати солодощі, які приніс Миколай.

Веріца Пешо

Концертна бандура

Ансамбль бандуристок

Концертна бандура - музичний інструмент сучасних професійних музикантів, на якому прекрасно звучить не лише народна, але й авторська вітчизняна та зарубіжна музика, популярна і класична. Концертна бандура сформувалася під впливом досконалого музичного професіоналізму виконавців. Коли на межі XIX і XX ст. грою на бандурі почали оволодівати інтелегентні, освічені музиканти, вони побачили, що не існує двох однакових бандур. Всі вони мали різний стрій, діапазон звучання і передбачили різний спосіб гри залежно від регіону, школи. Такі інструменти мали діатонічний звукоряд, не давали можливості грати в різних тональностях, були непридатні для ансамблевої гри.

На початку XX ст. майстер Олександр Корнієвський почав перестроювати бандуру на

хроматичний звукоряд, додаючи до основних звуків, діези та бемолі. Кожен його інструмент мав вишуканий дизайн, химерні різьблені прикраси. Проте остаточний варіант концертної бандури сформувався лише в середині 50-х р. XX ст., коли було зконструйовано інструмент з механізмом переключення тональностей. Професіоналізація бандурного мистецтва супроводжувалася спеціалізацією виконавців у вокально-інструментальному чи інструментальному жанрі. Якщо творчості співаків-бандуристів властиве тяжіння до героїко-епічних форм, то в інструментальній музиці головним стає оволодіння крупною формою: сонатами, концертами, сюїтами, а також поліфонічними творами - фугами, прелюдями. Велику когорту бандуристів-віртуозів, лауреатів міжнародних конкурсів підготували Національна

музична академія і Львівська музична академія. Один з них - Роман Гриньків - блискою концертною діяльністю і конструктивним удосконаленням бандури підніс її дорівня найдовершених музичних інструментів. Його творчість високо оцінив всесвітньовідомий скрипаль Ієгуді Мінухін. А не менш знайий американський гітарист Аль ді Меола запросив Гриньківа до спільного концертного турне. Результатом їх творчої діяльності став музичний альбом "Winter night" ("Зимова ніч"). Концертна бандура, як і мистецтво бандуристів, маючи широкі кола прихильників і популяризаторів як в самій Україні, так і за її межами серед української діаспори (Детройтська капела бандуристів, соліст - бандурист Віктор Мішалов), не втрачає свого національного, автентичного коріння.

*Матеріал із книги "Музичні інструменти українського народу" Л. Черкаський, Г. Хоткевич
Підготував Віктор Камінський*

Koncertna bandura

Концертна bandura – glazbeni instrument suvremenih profesionalnih glazbenika, na kojem odlično zvuči ne samo narodna, već i autorska domaća i strana glazba, popularna i klasična. Koncertna bandura se formirala pod utjecajem povećane glazbene vještine izvođača. Kad su na kraju 19. i 20. stoljeća banduru počeli svirati intelektualci, školovani glazbenici, oni su uočili da ne postoje dvije iste bandure. Sve su one imale različitu harmoniju i zahtijevale različite načine sviranja, ovisno o regiji, školi. Takvi

instrumenti imali su dijatonske ljestvice, njih se ne može svirati u različitim tonalnostima, nisu bile prilagođene za sviranje u ansamblu.

Početkom 20. stoljeća, majstor Oлександр Kornijevskij počeo je usklađivati banduru na kromatske ljestvice, dodajući osnovnim tonovima povisilice i snizilice. Svaki njegov instrument imao je otmjen dizajn, čudljive rezbarije. Ali konačna opcija koncertne bandure je nastala tek sredinom 50-ih godina 20. stoljeća kada je napravljen instrument s mehanizmom mijenjanja tonaliteta.

Profesionalizaciju vještine sviranja bandure prati specijalizacija izvođača u pjevačko-instrumentalnom ili instrumentalnom žanru. Ako umjetnost pjevača bandurista teži junačkom epu, onda u instrumentalnoj glazbi glavnim postaje svladavanje velikih glazbenih oblika, kao što su sonate, koncerti, suite, a isto tako i polifonijskih djela – fuga, preludija.

Veliku skupinu bandurista virtuozna,

pobjednika međunarodnih natjecanja odgojila je Nacionalna glazbena akademija i Ljvivska glazbena akademija. Jedan od njih je Roman Hrynjuk. Svojom uspješnom koncertnom djelatnošću i kreativnim usavršavanjem konstrukcije bandure podignuo ju je na nivo najsavršenijih glazbenih instrumenta.

Njegovo stvaralaštvo je visoko ocijenio svjetski poznati violinist Yehudi Menuhin. Isto tako poznati američki gitarist AL DI Meola pozvao je Romana Grynjkiva na zajedničku koncertnu turneju, što je urodilo glazbenim albumom "Winter night" ("Zimska noć").

Koncertna bandura i umjetnost bandurista uz široki krug sljedbenika i zagovornika u Ukrajini i vani, u ukrajinskoj dijaspori (Kapela bandurista u Detroitu, solist bandurist Viktor Mišalov), ne gubi svoje nacionalno autentično korijenje.

Materijal iz knjige "Glazbeni instrumenti ukrajinskog naroda" L. Čerkaskij, H. Hotkevyc

Pripremio Viktor Kaminskiy
Prevela s ukrajinskog Marta Martinčić

Sjećamo se naših predaka

Priča o mom pradjedu Maksimu Bačinskom

● Zajednička obiteljska fotografija

Maksim Bačinski rođen je 1847. godine u grkokatoličkoj težačkoj obitelji Eustahija (Staha) i Katarine Baczynskij (Bačynskij) r. Melskij (Mylskij), od oca Tome i Marije r. Haluznk u selu Naharna Novosilka (Zapadna Ukrajina,

BD Marije u Novosilki Horišnoj. U tom se braku rađaju: Myhajlo, Vasylj, Pavlo, Josyp i Mykola.

U potrazi za boljim životom i egzistencijom, Maksim Bačinski prodaje svoje imanje na Ukrajini i upućuje se s obitelji u "obećanu zemlju", kako

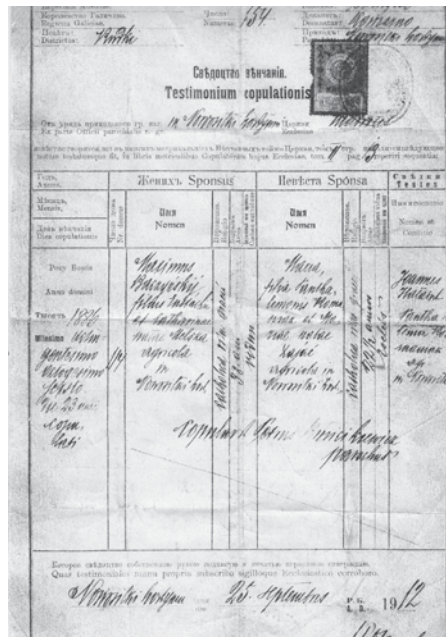
nja dio zemlje za izgradnju crkve i groblja. Pod dušebrižništvom o. Franje Latkovića, 1939. godine, sagrađena je drvena kapelica sv. Nikole. Nedaleko od te crkvice sagrađena je nova, zidana crkvice, posvećena Roždestvu presvete Bogorodice, koju je 28. kolovoza 1958. godine blagoslovio vladika Gabrijel Bukatko.

Zajedno sa suprugom Marijom i djecom živi mirnim, radišnim životom. Uloživši svoje umijeće i trud, na preko 50 000 m² zemlje (polja i šuma) uzgaja žito, krumpir i razno povrće, a voćnjaci i vinogradi svake godine bogato nagrađuju svojim urodom. U ograđenim površinama šetaju patke, guske, kokoši, a u stajama su krave i konji.

O svemu tome svjedoči i tekst sveć. Leontija Kunyckoga koji je 1917. –1918. boravio u Bosni i opisivao život doseljenika iz Ukrajine u Bosnu. Posjet obitelji Maksima Bačinskog i svoje osobne dojmove opisuje u časopisu "Nyva" (Ljviv, br. 4, str. 114. –120.).

● Krsni list

● Vjenčani list

● Ulica Maksima Bačinskog

tadašnja austrijska imperija, Halyčyna, oblast Rudky, općina Sambir). Kršten je 1. veljače 1848. u Novosilki (eparhija Peremyšlj/polj. Przemyśl, dekanat Komarno).

U prvom braku rađaju se djeca: Hryenko, Ivan, Anna i Eva. Nakon smrti prve supruge, 1886. godine, u dobi od 38 godina ponovno se ženi za 22-godišnju Mariju Romanjak (1863.–1945), kćerku Pantalemona i Marije r. Zajać, u grkokatoličkoj crkvi

su austrijske vlasti propagirale Bosnu (današnja Bosna i Hercegovina). Svojim zaprežnim kolima započinje dug i neizvjestan put. Godine 1906. u Banja Luci kupuje zemlju od Sulejmana i Hasnije Katana.

Nezadovoljan nedostatkom šume i brežuljaka, nakon nekoliko godina prodaje zemlju u Banja Luci i nastanjuje se 13 km dalje, u selu Jablan.

S obzirom da u Jablanu nije bilo ukrajinske gkt. crkve, Maksim pokla-

Maksim Bačinski doživio je u novoj domovini duboku starost. U 92-oj godini života napustio je ovozemaljski svijet, 1939. godine, te je pokopan na mjesnom groblju u Jablanu. U spomen na njegov život, djelo i doprinos boljitku cijelog kraja, u Jablanu danas jedna ulica nosi ime Maksima Bačinskog.

Ponosna sam na svoje pretke i naše korijenje!

Tatjana Šagadin, rođena Bačinski

Пам'ятаймо наших предків

Розповідь про мого дідуся Максима Бачинського

● Максим Бачинський

Максим Бачинський народився 1847 року в греко-католицькій родині селян Еустахія (Стаха) і Катаріни Бачинських (дівоче прізвище Мелська, донька Томи і Марії дівоче Галузник) в селі Нагарна Новосілка (західна Україна, колишня Австрійська імперія, Галичина, область Рудки, Самбірської округи). Хрещений він був 1 лютого 1848 року в селі Новосілки (єпархія Перемишль, деканат Комарно).

У першому шлюбі в нього народилися: Гринько, Іван, Анна і Єва. Після смерті своєї першої дружини, в 1886 році, у віці 38 років, він одружився з 22-річною Марією Романій (1863- 1945), донькою Панталемона і Марії (дівоче прізвище Заяч) в греко-католицькій церкві Пресвятої Діви Марії в Новосілці Горішній. У цьому шлюбі народилися: Михайло, Василь, Павло, Йосип і Микола.

У пошуках кращого життя, Максим Бачинський продав свій маєток в Україні і подався з сім'єю в "обіцяну землю" - так Австрійські власті називали Боснію (нинішня Боснія і Герцеговина). Своїм кінним скіпажем подався в довгу і невідому дорогу. В 1906 році в Баня Луці купив землю в Сулеймана і Хаснії Катана. Після декількох років, незадоволений через недостаток лісів і пагорбів, продав землю в Баня Луці та поселився 13 км далі, в селі Яблан.

Поскілки в Яблані не було української греко-католицької церкви, Максим подарував частину землі на побудову церкви та цвинтаря. Під духовною консультацією о. Фране Латковича 1939 року була побудована дерев'яна каплиця св. Миколи. Недалеко від тієї церкви побудована

● Церква в селі Яблан

нова цегляна церква, присвячена Різду Пресвятої Богородиці, яку 28 серпня 1958 року благословив владика Гавриїл Букатко.

Разом з дружиною Марією та дітьми жив мирним та працьовитим життям. Усі свої вміння та зусилля він вкладав у вирощування жита, картоплі та інших овочів, які росли на більш як 50 000м2 землі (поля і ліси), а сади і виноградники щороку щедро винагороджували своїм врожаєм тяжку працю. В огорожених місцях гуляли кури, гуси та качки, а в стайнях були корови та коні.

Про все це свідчить текст священника Леонтія Куницького, який 1917-1918 роках перебував у Боснії та описував життя іммігрантів з України.

Його відвідування сім'ї Максима Бачинського та особисті враження описані в журналі "Нива" (Львів, номер 4, стор. 114-120)

У своїй новій батьківщині Максим Бачинський дожив до глибокої старості. 1939 року, в 92-му році життя, він залишив цей світ та був похований на місцевому цвинтарі в Яблані.

На згадку про його життя, працю та внесок у поліпшення добробуту всього краю, у Яблані нині одна з вулиць носить ім'я Максима Бачинського

Я пишаюся своїми предками і нашим корінням!

Тетяна Шагадін, дівоче прізвище Бачинська
З хорватської мови переклала Лідія Стурко

● Максим Бачинський похований на місцевому цвинтарі в Яблані

Hrvatske postrojbe u Prvom svjetskom ratu na ukrajinskim zemljama – Zakarpattju, Lemkivščyni, Volynji, Halyčyni i Bukovyni

5. nastavak

Za razliku od Mađara i Hrvata koji su pred Prvi svjetski rat i u tijeku rata unutar vojne strukture armija Austro-Ugarske osim služenja u redovnoj vojsci imale i svoju nacionalnu domobransku vojsku kao sastavnicu armijskog korpusa, pukovnije i divizije, drugi narodi višenacionalne Monarhije služili su samo u redovnoj vojsci. Kako su se vojne operacije Istočnog fronta skoro u najvećem obimu odvijale na prostoru s dominantno ukrajinskim i poljskim stanovništvom, to su od prvih dana rata utjecajni poljski i ukrajinski politički i vojni kadrovi u Monarhiji radili na formiranju i uključivanju dragovoljačkih ratnih formacija sličnih domobranskim strukturama pod nazivom "Legija" odnosno "legion". I jednim i drugima osim doprinosa borbi protiv zajedničkog neprijatelja A-U Monarhije – vojske Carske Rusije, najveći motiv i patriotski čin je bila borba i oslobođenje svoje domovine od ruskog okupatora s konačnim ciljem formiranja samostalne države.

Nastanak i formiranje prve zapadnoukrajinske vojske ukrajinskih sičovih strijelaca

Kada je u rujnu 1914. godine, nakon povlačenja austrougarske vojske iz Ljviva u prijestolnicu Halyčyne ušla ruska vojska, veliki je knez i vrhovni zapovjednik Nikola Nikolajevič izdao manifest, u kojem izražava radost da se "konačno ruski narod objedinio". Ovo "objedinjavanje" odmah je pristupio provoditi u život od ruskog cara imenovani gubernator Halyčyne grof Bobrinski. "Halyčyna i Lemkivščyna, od davnja su korijenski dio jedine Velike Rusije i njihovo autohtono stanovništvo uvijek je bilo rusko, što znači da je uređenje dužno biti na ruskim zasadama. Ja ću ovdje uvoditi ruski jezik, ruske zakone i rusko uređenje", govorio je Bobrinski.

Već od jeseni 1914. ukinute su praktično sve ukrajinske ustanove, knjižnice i škole. Vođeni su pretresi, sumnjičena je i šikanirana mjesna inteligencija. Nove vlasti su uhapsile i odvele u manastirski zatvor u Rusiju u Suzdalj grkokatoličkog halyčkog metropolitu Andreja Šeptyckog, gdje je on bio zatočen do revolucionarnih događanja 1917. godine. Uhapšeno je 1200 ukrajinskih intelektualaca među kojima i 34 grkokatolička svećenika koji su odvedeni u dubinu Rusije. Tada je počelo bezskrupulozno navođenje grkokatolika u rusko pravoslavlje. U Ljviv je doveden

Amblem Ukrajinskih sičovih strijelaca (USS)

volynjski rusko-pravoslavni arhiepiskop Jevlohiy a s njime i rusko-pravoslavno svećenstvo, koje je preuzelo oko 200 župa – parohija. Počela je "inventarizacija" – faktično pljačka halyčkih banaka, muzeja, knjižnica. Na meti je posebno bilo Znanstveno društvo "Taras Ševčenko" u Ljvivu.

Usljed takvih dramatičnih događaja pod okupacijom provođenja ruske šovinističke politike na zapadnoukrajinskim zemljama, sasvim je bila logična, sukladno trenutku, transformacija iz članstva aktivista do tada dobro organiziranih omladinskih sportsko-rekreativnih organizacija Sič, Sokil (Sokol) i Plast (skauti) u – legion Ukrajinskyh sičovyh strilciv / Ukrajinskih sičovih strijelaca (USS). Glavni cilj je bio oružani otpor ruskoj okupaciji i izgon neprijateljske vojske s okupiranih ukrajinskih zemalja.

Sam vojni pokret među zapadnoukrajinskom mladeži osjećao se u zraku još s proljeća 1914. godine.

Te godine, 28. lipnja (upravo u isto vrijeme kada je izvršen atentat na austrougarskog prijestolonasljednika Franca Ferdinanda u Sarajevu) u Ljvivu se održavala prva (i posljednja) sportsko-vojna Ševčenkivska smotra. Na ogledu svojih udruga ulicama središta grada uz zvuke orkestra svečano su marširali predstavnici "Siči", "Sokola" i "Plasta" te drugih napola vojnih društava iz Halyčyne.

Smotra se završila masovnim vojno-sportskim vježbama streljačkih odjela. Na ovoj smotri je bio nazočan i austrijski namjesnik u Halyčyni Korytkowski s brojnim uglednim predstavnicima pokrajinskih i mjesnih vlasti, pred kojima su istupili oko deset tisuća ukrajinskih strijelaca. U njima, mahom Austrijancima i Poljacima i pripadnicima drugih naroda prostrane Monarhije stvorili su se sasvim drugi osjećaji za razliku od ukra-

jinskih Halyčana.

Drugog dana, u Ljvivskim ukrajinskim novinama "Dilo" (hrv. Djelo) pisalo je: "Za kratko vrijeme svog postojanja organizirano je 50 udruga "Sičovih strijelaca". Pri ukrajinskom Savezu sičovika formirana je streljačka sekcija, koja će uskoro biti generalni stožer zapadno-ukrajinskih militarnih organizacija, iako nitko do tada nije predmnijevao da će uskoro kroz mjesec-dva trebati demonstrirati postignutu razinu uvježbanosti na bojnim poljima Prvog svjetskog rata širom Halyčyne.

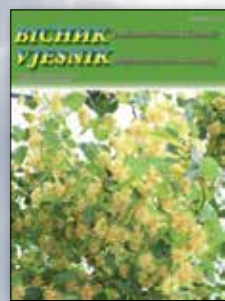
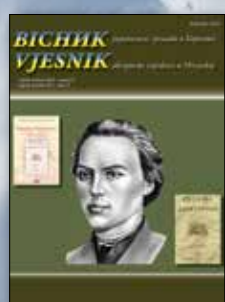
Kako bi izbjegli podozrenje, pritiske i sprječavanje djelovanja od strane vlasti, ubrzo je na cijelom prostoru Halyčyne i Bukovyne organizirana cijela mreža tzv. Vatrogasno-sportskih udruga "Sič" i "Sokol". Tako u ljeto 1914. djeluje skoro devetsto udruga "Sokola" a "Siči" više od tisuću.

Prva udruga pod nazivom "Sičovi strilci" formirana je u ožujku 1914. g. u Ljvivu, pod čelništvom Volodymyra Starosoljskog. Strjeljačke udruge brzo su se razgranale po cijeloj Halyčyni: Boryslavu, Sokalju, Javorivu, Berežanima, Bučacu, Ternopilju i drugim većim i manjim gradovima i selima. Te su udruge predvodili nacionalno orijentirani ugledni Ukrajinci u svojim sredinama a cjelokupnim pokretom koordinirao je Ukrajinski Sičovi savez na čelu s K. Tryl-jovskim.

Još koncem 1912. godine, na susretu vodećih djelatnika ukrajinskih halyčkih stranaka i organizacija usaglašeno je da će u slučaju rata između Austro-Ugarske i Rusije Ukrajinci podržati Austro-Ugarsku. Od Monarhije se pak s druge strane očekivalo da će pomoći realizaciji nacionalnih težnji Ukrajinaca pretvaranjem Halyčyne u "Pijemont" – središte ujedinjenja svih ukrajinskih zemalja. Rusiju se među tadašnjim Ukrajincima smatralo žestokim tlačiteljem ukrajinskog naroda, za što je ruska carska vlast davala nebrojene i svakodnevne argumente. Upravo te 1914. godine Ukrajincima pod ruskom vlašću koji su željeli obilježiti 100. obljetnicu rođenja najvećeg sina ukrajinskog naroda pjesnika i slikara Tarasa Ševčenka – najstrože je zabranjeno. S druge pak strane, ta velika obljetnica za cijeli ukrajinski narod obilježena je najsvečanije u svim zapadnoukrajinskim zemljama pod Austrijom i u Beču.

(Nastavak slijedi u idućem broju)

Boris Graljuk

**ZAGREB 2013. ПОТРОРА ПРИДРУЖИВАНЈУ УКРАЈИНЕ У ЕУ
ЗАГРЕБ 2013 ПІДТРИМКА ЄВРОМАЙДАНУ**